

KAIVOKATU 6-8

Asemakaavan muutos 3:60

ASEMAKAAVAN SELOSTUS

18.5.2026

Lainvoimainen 28.7.2026

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 18.5.2026 PÄIVÄTTYÄ ASEMAKAAVAKARTTAA

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos koskee:

3. kaupunginosan, Koivistonmäen osaa korttelista 9012.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

3. kaupunginosan, Koivistonmäen osa korttelia 9012.

Kaupunginhallitus on päättänyt kaavamuutokseen ryhtymisestä 1.3.2021 kaavoituskatsauksen hyväksymisen yhteydessä. Asemakaavamuutos laaditaan kaupungin omana työnä.

1.2. KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavoitettava alue sijaitsee noin 900 m etäisyydellä rautatieasemasta luoteeseen 3. Koivistonmäen kaupunginosassa.

Aluetta rajaa idässä Kaivokatu, muissa osissa naapurikiinteistöt.

Alueen pinta-ala on noin 3 014 m².

1.3. KAAVAN TARKOITUS

Kaupungin tavoitteena on saada lisää asukkaita kaupungin keskustaan kaavataloudellisesti edullisesti muodostettavalle kerrostalotontille. Asemakaava-alue on kaupungin omistuksessa.

Kaavoituskatsauksessa 2021 on esitetty, että alueelle voisi muodostaa yhden tontin, jonka pinta-ala on noin 3 014 m². Tonttitehokkuus voidaan nostaa nykyisen asemakaavan $e=0.5$ tehokkuudesta siten, että tontille olisi mahdollista rakentaa nelikerroksinen 3 000 k-m² laajuinen asuinkerrostalo. Asemakaava mahdollistaa myös kaksi pienempää kulmittain toisiinsa nähden olevaa kerrostaloa. Nykyinen käytetty rakennusoikeus on alle 400 k-m².

1.4. SELOSTUKSEN SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo

1.	Perus- ja tunnistetiedot	1
1.1.	Tunnistetiedot.....	1
1.2.	Kaava-alueen sijainti	1
1.3.	Kaavan tarkoitus	1
1.4.	Selostuksen sisällysluettelo.....	2
1.5.	Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
1.6.	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista	3
2.	Tiivistelmä	5
2.1.	Kaavaprosessin vaiheet	5
2.2.	asemakaavamuutos	6
2.3.	Asemakaavan toteuttaminen.....	6
3.	Lähtökohdat.....	7
3.1.	Selvitys suunnittelualueen oloista.....	7
3.1.1.	Alueen yleiskuvaus	7
3.1.2.	Luonnonympäristö	7
3.1.3.	Rakennettu ympäristö	9
3.1.4.	Maanomistus.....	11
3.2.	Suunnittelutilanne	12
3.2.1.	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset.....	12
4.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	16
4.1.	Asemakaavan suunnittelun tarve.....	16
4.2.	Suunnittelun käynnistämistä koskevat päätökset	16
4.2.1.	Osalliset	16
4.2.2.	Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt.....	16
4.2.3.	Viranomaisyhteistyö.....	23
4.3.	Asemakaavan tavoitteet	23
4.3.1.	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	23
4.3.2.	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet	23
5.	Asemakaavan kuvaus	23
5.1.	Asemakaavan rakenne	23
5.1.1.	Kokonaisrakenne	23
5.1.2.	Mitoitus ja aluevaraukset	24
5.1.3.	Palvelut	24
5.2.	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	24

5.3.	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen	24
5.4.	Asemakaavan vaikutukset	24
5.4.1.	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	24
5.4.2.	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön.....	26
5.4.3.	Muut vaikutukset.....	27
5.5.	Kaavamerkinnot ja määräykset	29
5.6.	Nimistö.....	29
6.	Asemakaavan toteutus.....	29
6.1.	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	29
7.	Kaavatyöhön osallistuneet.....	29

1.5. LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- liite 1 osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- liite 2 asemakaavakartta määräyksineen
- liite 3 havainnekuva ja leikkaus
- liite 4 asemakaavan seurantalomake
- liite 5 vesihuollon yleissuunnitelma
- liite 6 rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen selvitys asemakaavamuutosta varten
- liite 7 lepakkotarkastukset 2022
- liite 8 kasvillisuusselvitys
- liite 9 lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys 2023
- liite 10 päätös luonnonsuojelulain mukaisesta poikkeamisesta

1.6. LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA

- Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt, Riihimäki, 2020
- Aapiskujalta Öllerinkadulle, Riihimäen katunimistöistä ja sen suunnittelusta, Kalevi Penttilä, Riihimäki, 2009
- Riihimäen liikenneselvitys 2035, Sito Oy, 2011
- Riihimäen kaupunkiseudun liikenteen ja maankäytön kehittämisselvitys vaihe I, Trafifix 1.12.2015
- Riihimäen meluselvitys 2019, Riihimäen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö 2019
- Ilmanlaatumittaukset Riihimäellä, Ilmatieteen laitos 5.5.2006, 1.9.2006, 11/2016
- Riihimäen ilmanlaatuselvitys, Ilmatieteen laitos 26.1.2011
- Sähköpostilla saadut tilastotiedot Riihimäen keskimääräisestä asuntokoosta ja asutuskunnista kerros- ja rivitaloissa vuonna 2021, yliaktuaari Mika Ronkainen, Tilastokeskus, 25.8.2022
- Tilastokeskuksen väestösivut internetissä
https://www.stat.fi/til/vaenn/2004/vaenn_2004_2004-09-20_tau_002.html, 9.4.2019

- GTK:n maankamarakartta internetissä <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>, 26.4.2021
- Alustava hulevesitulvavaarakartta, Suomen Ympäristökeskus 2.3.2018
- Riihimäen lepakkokartoitus 2007, Yrjö Siivonen ja Terhi Wermundsen
- Riihimäen pysäköintiohjelma, WSP Finland Oy, 2019
- Riihimäen kaupungin hulevesiohjelma, AFRY Finland Oy / Riihimäen kaupunki, 2022
- Hämeen ELY-keskuksen lausunto lepakoiden talvehtimispaikkaselvityksestä 20.3.2023
- Poikkeuslupahakemus lepakoiden päiväpiilojen hävittämiseksi Riihimäen Kaivokatu 6-8 asuinrakennuksen vintiltä ja kellarista, Riihimäen kaupunki / FCG Finnish Consulting Group Oy, 10.2.2025

2. TIIVISTELMÄ

2.1. KAAVAPROSESSIN VAIHEET

Asemakaavamutoksessa alueen käyttötarkoitus muuttuu ja rakennusoikeutta tulee olemaan 3000 k-m². Näillä perustein asemakaavan muutos on vaikutuksiltaan merkittävä ja etenee alla olevan kuvan mukaisesti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA -VALTUUSTON KÄSITTELY, ASEMAKAAVAT JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSET

Asemakaavahanke on Riihimäen vuoden 2021 kaavoitusohjelmassa. Kaupunginhallitus hyväksyi kaavoitusohjelman kokouksessaan 1.3.2021. Hanke tuli samassa yhteydessä vireille.

Aloitus- ja luonnosvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin ja tuli nähtäville 29.8.2021 kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä Aamupostissa, kaupungin ilmoitustaululla ja verkkopalvelussa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin lausunto Caruna Oy:ltä. Lausunnossa esitettiin alueen läheisyydessä nyt olevat sähkölinjat, hankkeeseen ei ollut huomautettavaa. Yhtiö ottaa tarkemmin kantaa sähköjakeluun myöhemmin kun suunnitelmat ovat esillä.

Asemakaavan luonnosvaihe oli nähtävillä mielipiteitä varten kaupungin ilmoitustaululle ja internetissä 14.2. – 15.3.2022. Asemakaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot ja järjestettiin yleisötilaisuus internetin välityksellä 15.2.2022.

Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella päätettiin sijoittaa uudisrakennuksen paikka toiselle kohdalle tonttia ja samalla pienentää rakennusoikeutta luonnoksessa esitetystä 3 700 k-m²:stä 3 000 k-m²:in. Muutokset ovat olennaisia, minkä takia luonnos asetettiin uudelleen nähtäville 6.6. – 24.6.2022 väliseksi ajaksi.

Päivitetystä kaavaluonnoksesta järjestettiin yleisötilaisuus internetin välityksellä 7.6.2022. Kaavaluonnoksesta saatiin seitsemän lausuntoa ja kolme mielipidettä. Saatu palaute on huomioitu kaavaehdotuksen valmistelussa ja palautteisiin on annettu vastineet selostuksen kohdassa 4.2.2.

Alueellinen vastuumuseo, Hämeenlinnan kaupunginmuseo lisättiin hankkeen osallisiin. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin 26.4.2022.

Ehdotusvaihe

Aloitus- ja luonnosvaiheen jälkeen asemakaavan muutos eteni ehdotusvaiheeseen. Asemakaavaan ei tehty merkittäviä muutoksia luonnosvaiheiden jälkeen. Ainoana muutoksena sitovan tonttijaon osoittama numero poistettiin kaavakartalta tarpeettomana. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 19.9.2022 asettaa Kaivokatu 6-8 asemakaavamutoksen ehdotuksen nähtäville. Ehdotus oli nähtävillä 26.9. – 28.10.2022 Riihimäen kaavoituksen ilmoitustaululla osoitteessa Eteläinen Asemakatu 4 (3. krs) ja kaupungin verkkosivuilla. Nähtävillä olosta tiedotettiin kaupungin internet-sivuilla.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo ja kaavoittaja tekivät suunnittelualueella katselmuksen 17.10.2022.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Caruna Oy:ltä, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta ja Hämeen ELY-keskukselta. Muistutuksia ei saapunut.

Hämeen ELY-keskus esitti kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa, että täydentävä lepakoiden talvehtimisaikaselvitys laaditaan ennen kaavan hyväksymistä, tai kaavaehdotusta täydennetään määräyksellä, jossa edellytetään, että ennen kellareiden ja maakellareiden purkua tulee selvittää lepakoiden esiintyminen. Myös luonnonsuojelulain mukaisen poikkeuslupan tarve tulee selvittää alueellisesta ELY-keskuksesta.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen Riihimäen kaupunki teetti pyydetyn lepakoiden talvehtimisaikaselvityksen (27.2.2023). Lisäksi kaupunki pyysi Hämeen ELY-keskukselta lausunnon laaditusta talvehtimisaikaselvityksestä. ELY-keskus totesi lausunnossaan, että alueella tehtyjen selvitysten perusteella kaavamuutoksen kohteena oleva alue on lepakoiden elinpiiriä ja että ullakolla ja kellareissa havaitut päiväpiilot tulkitaan lepakoiden levähdyspaikoiksi. Lausunnon mukaan rakennusten ja etenkin niiden kellaritilojen purkaminen vaatii poikkeamislupan direktiivilajin levähdyspaikan hävittämistä ja heikentämiskiellosta. Lausunnon mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa ko. kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.

Riihimäen kaupunki haki Hämeen ELY-keskukselta poikkeuslupaa lepakoiden päiväpiiloiden hävittämiseksi 10.2.2025 päivätyllä hakemuksella. ELY-keskus myönsi 30.12.2025 kaupungille luvan poiketa lepakoiden luonnonsuojelulain 78 §:n (Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu) 2 momentin mukaisista suojelusäännöksistä lupapäätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin.

Poikkeuslupapäätöksen myötä kaavakarttaan lisättiin lepakoiden elinympäristön turvaamista koskeva kaavamääräys. Muutos on vähäinen eikä edellytä kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamista. Muita muutoksia ei tehty.

Hyväksymisvaihe

Tarkistettu kaavaehdotus valmisteltiin kaupunginhallitukselle, joka käsittelee tarkistetun kaavaehdotuksen, saadun palautteen vastineineen sekä esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Valtuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

Voimaantulo

Asemakaava saa lainvoiman noin 1,5-2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta.

2.2. ASEMAKAAVAMUUTOS

Alueen tontit ovat tulleet kiinteistökaupoilla vähitellen vuosikymmenten aikana kaupungin omistukseen. Vanhat puurakenteiset omakotitalot piharakennuksineen ovat rakentuneet 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1972. Asemakaavamuutosalueen tontit eivät ole rakentuneet asemakaavan mukaisesti. Kaavamuutoksella voidaan mahdollistaa kerrostalorakentaminen, jossa pysäköintinormin mukaiset autopaikat on mahdollista rakentaa pääosin pihalle kun rakennus sijoitetaan tontin reunoille voimassa olevan asemakaavan mukaisen keskiosan sijasta.

2.3. ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Asemakaavamuutoksen toteutus voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1. SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1. Alueen yleiskuvaus

Asemakaavamuutoksen alueella on neljä vanhaa omakotitaloa piharakennuksineen sekä niiden välissä lakannut yhteinen alue kulkutienä. Koillisessa Kaivokadun puoleisessa kulmassa on alueen matalin kohta, +99.35. Tontti nousee voimakkaasti noin 10 metrin etäisyydellä Kaivokadun puoleisella sivulla tonttien rajalta. Korkeuseroa on suunnilleen kerrostalon kerroksen verran. Korkeimmillaan tontti on n. +104.35 kaakkoissivulla.

Ortoilmakuva 2017

3.1.2. Luonnonympäristö

Maisemarakenne ja maisemakuva

Alue on vihreä aikojen saatossa syntynyt vanhoista pienimuotoisista pihapiireistä muodostunut oma yksityinen suojaisa keidas pienen mäen päälle. Alueen puusto jatkuu naapureiden puolelle koillisessa ja luoteessa. Kaivokadun suunnassa kauempaa katsottuna kadunvarsimaisemassa muutos tulee olemaan melko pieni, mutta uusi kerrostalo kadun varrella lähempää katsoen on väistämättä suuri ero nykyiseen. Kaupungin keskustassa tällaista muutosta voidaan pitää hyväksyttävänä. Pyrkimys pitää keskusta elinvoimaisena ja saada uusia asukkaita, jotta kaupalliset palvelut säilyisivät kävelyetäisyydellä, on yleisesti kannatettavaa ja ekologisesti kestävää.

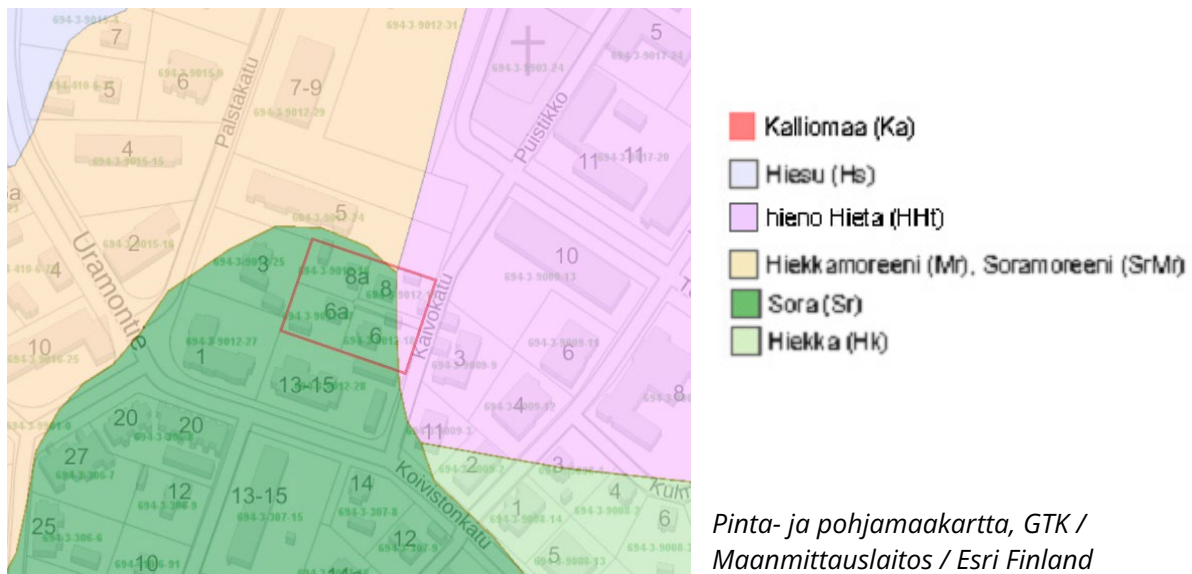
Korkein alue sijaitsee siten, että naapurin matalampaa tonttia on jouduttu leikkaamaan tonttien rajalla. Uuden tontin tasaaminen tuossa kohdassa parantaisi silloin tilannetta naapuriin nähden.

Naapurin pihamuuri, jonka takana on asemakaava-alueen maanpinta korkeimmillaan. Tässä kohdassa olisi mahdollisuus pienentää korkeuseroa miellyttävämmäksi.

Maaperä ja rakennettavuus

Suunnittelualan pinta- ja pohjamaalaji on pääosin soraa, Kaivokadun varrella hienoa hietaa. Tarkempi rakennettavuusselvitys ja perustamissuunnitelma tehdään rakennussuunnittelun yhteydessä.

Vesistöt ja vesitalous

Alueella ei ole näkyvää vettä. Rakentamisen yhteydessä tulee huolehtia hulevesien viivyttämisestä ja imeyttämisestä maaperään sekä hulevesiviemäriin.

Vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue on Herajoella lähimmillään 1,3 kilometrin etäisyydellä (Herajoki, luokka 1).

Tulvavaaraa ei alueella ole.

Luonnonolot ja luonnon monimuotoisuus

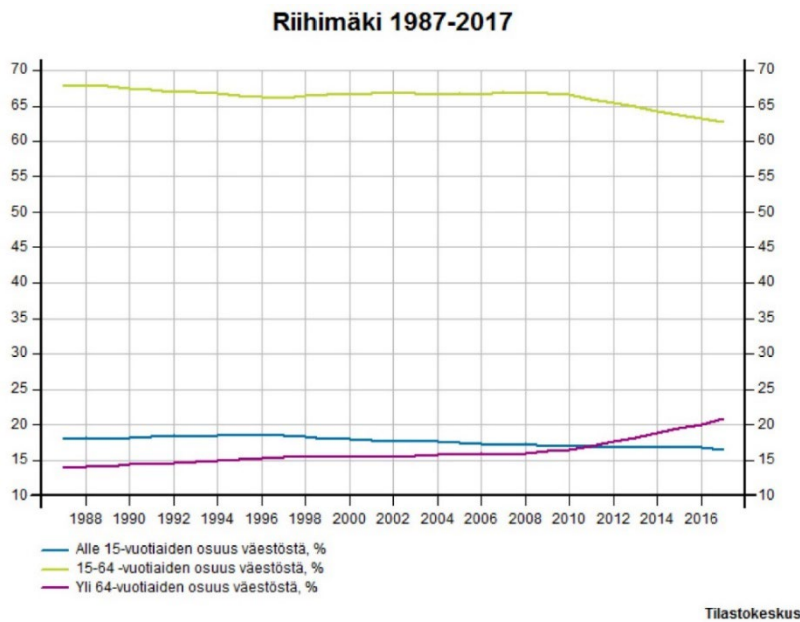
Alueella ei ole luonnonympäristöä. Luontoselvitysten laatija Teppo Häyhä arvioi kesäkuussa 2021 että tässä kohteessa ei ole tarvetta luontoselvitykselle. Alueen kasvillisuuden pohjana on pitkälti suunnittelualueen vanhat puutarhat, joissa kasvaa vanhoja hoitamattomia elinvoimaisia puutarhakasveja. Asemakaava-alueelta laadittiin lepakkoselvitys Hämeen ELY-keskuksen lausunnon perusteella, liite 7. Selvityksessä ei löydetty Vuoden 2007 koko kaupungin lepakkokartoituksessa havaittiin läheisellä Koivistonkadulla pohjanlepakkoja, ei kuitenkaan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Kasvillisuus selvitys on liitteessä 8.

3.1.3. Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Tilastokeskuksen mukaan Riihimäen kaupungin asukasluku oli vuonna 2020 yhteensä 28 740. Väestöennusteen mukaan asukasluku tulee olemaan 29 624 vuoteen 2040 mennessä. Riihimäen yleiskaavassa 2035 varaudutaan noin 4 600 asukkaan väestönkasvuun vuoteen 2035 mennessä.

Ikäryhmistä yli 64-vuotiaiden kaupunkilaisten osuus kasvaa, muut ikäluokat vastaavasti pienevät.

Palvelut, työpaikat ja elinkeinotoiminta

Asemakaavoitettava alue sijaitsee kaupungin keskusta-alueella. Kaikki keskustan palvelut ovat helposti saavutettavissa kävellen ja pyöräillen. Asemakaava-alueen vanha rakennuskanta häviää. Uuteen kerrostaloon ei ole ajateltu sijoittuvan palveluita.

Virkistys

Suunnittelualueelta n. 70 m etäisyydellä on hoidettu Itsenäisyydenpuisto, jossa on aidattu leikki-paikka. Kalevankadun varrella n. 500 m etäisyydellä on kolme koulua, joiden pihat ovat käytettävissä. Uimahalliin ja kesäisin maauimalaan on matkaa n. 750 m. Samalla etäisyydellä etelässä sijaitsee Paloaseman puisto. 1km etäisyydellä koilliseen sijaitsee Keskusurheilupuisto. Pääradan itäpuolen Peltosaaren liikuntapuistoon on matkaa n. 1,5 km.

Liikenne

Kaavamuutos rajautuu idästä Kaivokatuun, joka on hyvin hiljainen tonttikatu, vaikka onkin läpiajet-tava.

Lauantai päivää Kaivo-kadulla syyskuussa 2021. Suunnittelualueen vanhat omakotitalot pihoineen nä-kyvät vasemmalla puolen katua

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaivokatu on nimenä ollut vuoden 1928 Meurmanin asemakaavakartassa. Kadun keskellä sen eteläpäässä oli vielä 1940-luvulla vinttikaivo. Andersinin vuoden 1916 asemakaavaluonnoksessa kadulla on nimenä Sepänkatu.

Suunnittelualueen neljää vanhaa hirsirunkoista omakotitaloa piharakennuksineen ei ole mainittu Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt kirjassa vuodelta 2020 eikä edeltäneessä kymmenen vuotta aiemmin laaditusta vastaavassa selvityksessä. Rakennukset on kuvattu pääosin ulkoapäin. Rakennusten historiasta ja kaupunkikuvasta on selvitys liitteenä 6.

Kaivokatu 6, takana Kaivokatu 6b.

Muinaismuistot

Suunnittelualueella tai lähiympäristössä ei ole tunnettuja muinaismuistoja.

Tekninen huolto

Suunnittelualue sijaitsee kaupungin rakennetussa keskustassa. Kaivokadulla sijaitsee viemäri, hulevesiviemäri ja vesijohto. Myös kaukolämpö on Kaivokadun katualueella. Vesihuollon yleissuunnitelma on liitteenä 5.

Caruna Oy:n lausunnon mukaan Kaivokadulla sijaitsee 0,4 kV maakaapeli, joka jatkuu neljän omakotitontin alueella ilmajohtoina.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

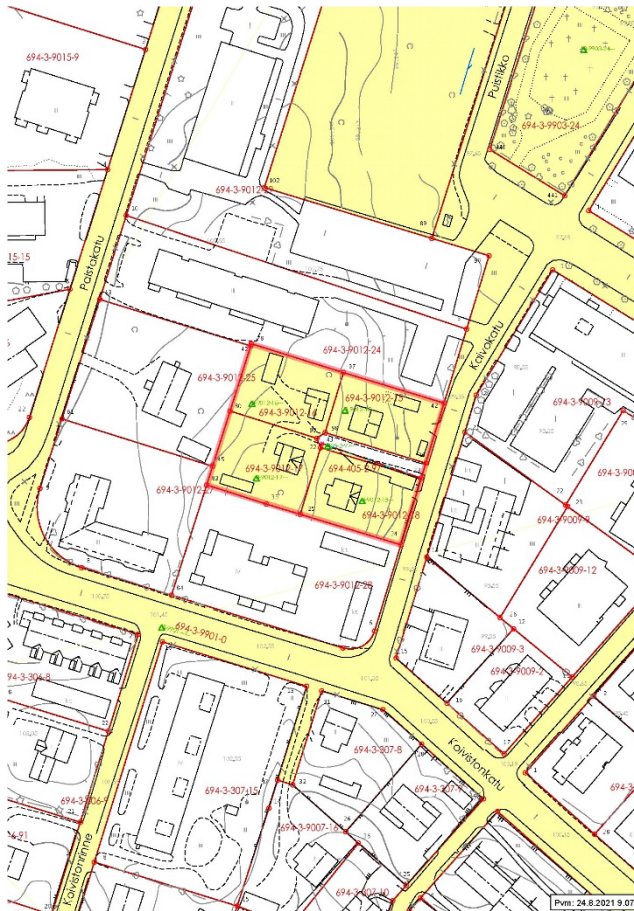
Luonnonsuojelun kohteita ei ole. Alue on liikenteellisesti hiljainen, vähäisiä liikenteen ääniä ei voi pitää keskustassa varsinaisesti häiriönä. Riihimäen meluselvityksessä 2019 ei aluetta lähialueineen ole huomioitu liikenteen vähäisyyden takia.

Tulvavaara- sekä hulevesitulvavaara-alueet

Suunnittelualue ei kuulu Suomen Ympäristökeskuksen SYKE:n merkittäviin vesistötulvavaara-alueisiin eikä myöskään hulevesitulvavaara-alueisiin. Alue on selkeästi ympäristöään korkeammalla.

3.1.4. Maanomistus

Asemakaavamuutosalue on kokonaan kaupungin omistuksessa.

Kaupungin maanomistus on esitetty keltaisella rasterilla, suunnittelualue on rajattu punaisella viivalla. Vanhoille omakotitonteille on yhteydet lakanneen yhteisen alueen kautta.

3.2. SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1. Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

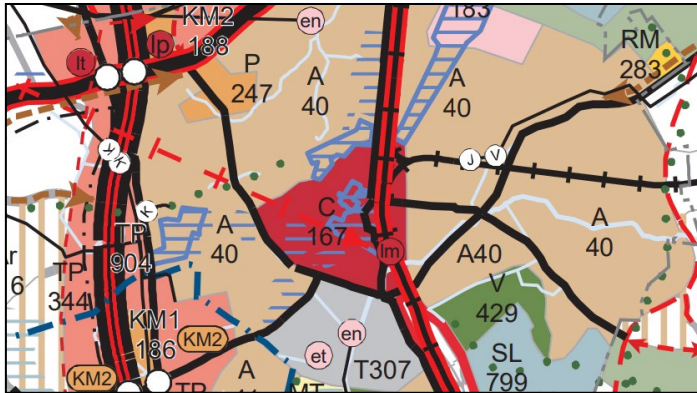
Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Maankäyttö- ja rakennuslain (nyk. alueiden käyttölaki) mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Vaikutukset yksittäiseen rakennushankkeeseen ja maankäyttöön muutoin välittyvät kaavoituksen kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040

Maakuntakaava 2040 on kokonaismaakuntakaava, joka alueellisesti kattaa koko Kanta-Hämeen maakunnan. Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 sai lainvoiman 21.10.2021.

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040, osa.

Suunnittelualue sijaitsee keskustatoimintojen alueella (C). Lisätietoa maankuntakaavasta: www.hameenliitto.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaava/voimassa-olevat-maakuntakaavat

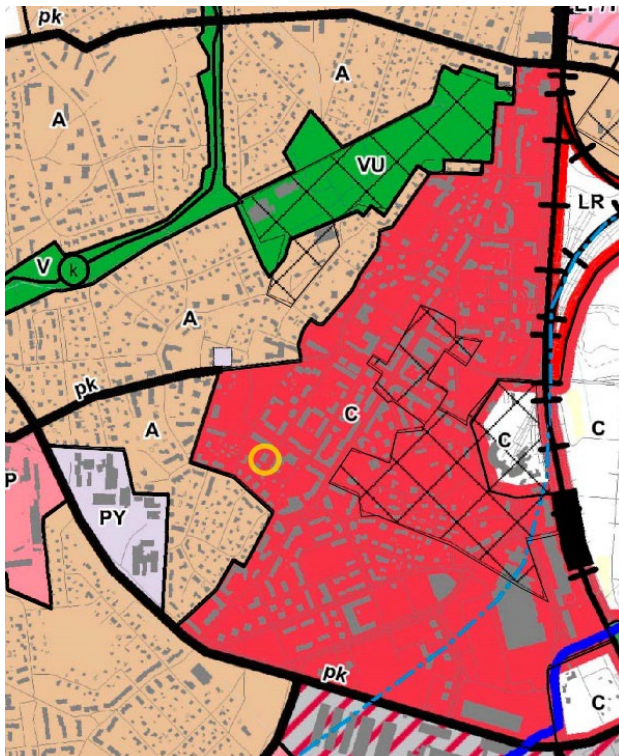
Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 1. vaihemaakuntakaava

Voimassa olevan maakuntakaavan lisäksi vireillä on Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 1. vaihemaakuntakaava, jonka luonnos oli nähtävillä 7.1. - 20.2.2026.

Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa Kaivokatu 6-8 suunnittelualueen läheisyyteen on osoitettu ainoastaan jo entuudestaan tunnettuja maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

Yleiskaava

Yleiskaava 2035

Riihimäen yleiskaava 2035, suunnittelualue on merkitty karttaan oranssilla.

Riihimäen oikeusvaikutteinen yleiskaava 2035 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017. Yleiskaava sai lainvoiman 20.8.2017.

Suunnittelualue on yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Alue on asemakaavoitettu. Alue on tarkoitettu palveluja, hallintoa sekä keskustaan soveltuvia ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkatoimintoja ja asumista varten. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Yleiskaava 2050

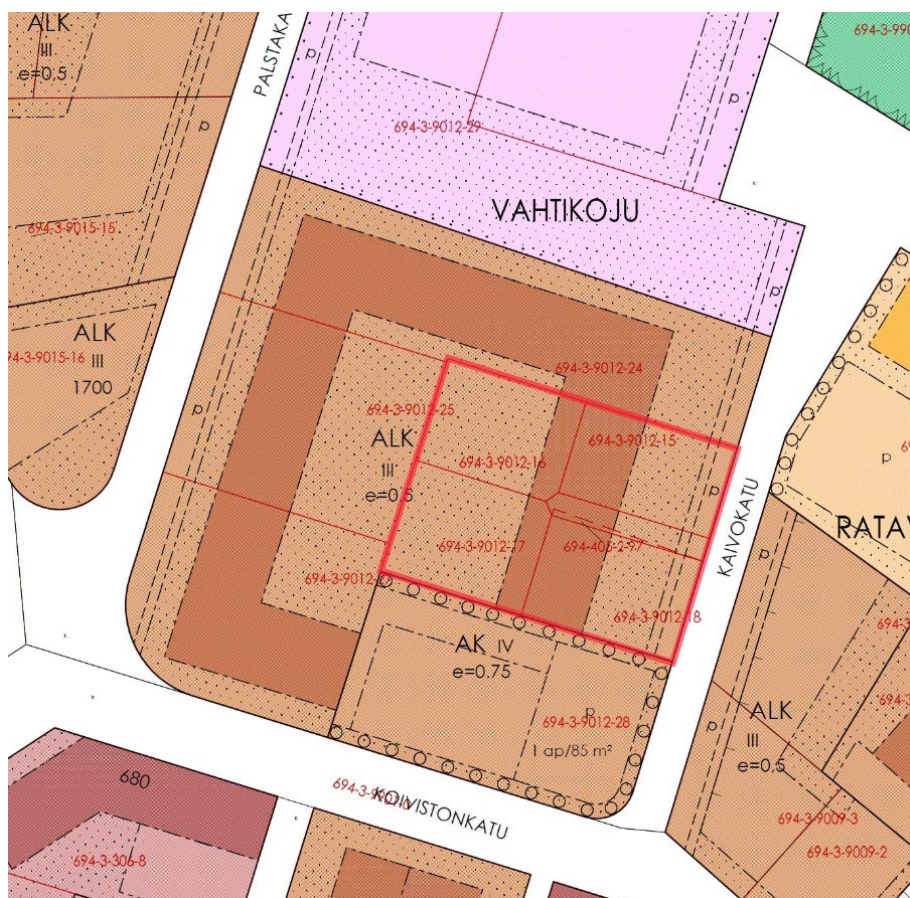
Riihimäen yleiskaava 2050 on tullut vireille 27.11.2022. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.5.2025 Riihimäen yleiskaavan 2050 lukuun ottamatta Lopen kunnan rajalla sijaitsevaa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) siltä osin, kun se on Riihimäen yleiskaavassa 2035 työpaikka-alue (TP).

Yleiskaavasta 2050 on jätetty yksi valitus Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, minkä vuoksi kaava ei toistaiseksi ole lainvoimainen.

Yleiskaavassa 2050 suunnittelualue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi (C) voimassa olevan yleiskaavan tapaan.

Lisätietoa yleiskaavasta: www.riihimaki.fi/kaavoitus

Asemakaava

Ajantasa-asemakaavaa. Suunnittelualue on punaisella rajattu.

Suunnittelualueella voimassa oleva asemakaava on vahvistettu vuonna 1973. Tontit ovat osa kokonaan toteutumattomaksi jäänyttä asemakaavaa, jossa olisi syntynyt yhdistettyjen liike- ja

asuintalojen kortteli. Rakennusten oli ajateltu muodostavan kaupunkimainen rakenne, jossa keskelle jää suojattu pihapiiri.

Kerrosten lukumääräksi esitetään enintään 3. Kaivokadun ja Palstakadun sivuille tonteille esitetään pysäköintiä. Muuten tontit esitetään istutettaviksi.

Rakennusoikeutta voimassa olevassa asemakaavassa on $e=0.5$. Suunnittelualueella se tarkoittaa n. 1 500 $k\cdot m^2$ rakennusoikeutta.

Rakennusjärjestys

Riihimäen kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.2.2012.

Rakennusjärjestyksen osittainen uudistus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.4.2022 ja se on tullut voimaan 14.6.2022.

Pohjakartta

Pohjakartta täyttää alueidenkäyttölain 54 a §:n asettamat vaatimukset. Korkeusjärjestelmä on N2000.

Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole voimassa rakennuskieltoja.

Päätökset, suunnitelmat ja ohjelmat

Kaivokadun alueen asemakaavamuutos on vuoden 2021 kaavoitusohjelman kohde A10. Kaupunginhallituksen hyväksyttyä kaavoitusohjelman oli se samalla hankkeen kaavoituspäätös. Vuoden 2026 kaavoituskatsauksessa ja -ohjelmassa Kaivokatu 6-8 on kohdetunnuksella A6.

Laaditut selvitykset

Aluetta ei pidetä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaana, eikä rakennuksia ole mainittu vuonna 2020 valmistuneessa Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt -selvityksessä, jossa se oli mukana työn aikaisessa arvioinnissa. Alueellisen vastuumuseon, Hämeenlinnan kaupunginmuseon lausunnon perusteella laadittiin asemakaavatasoinen selvitys alueen rakennuksista ja rakennetusta ympäristöstä, [liite 6](#).

Luontoselvitystä ei pidetty tarpeellisena selvitysten laatijan Teppo Häyhän mukaan.

Hämeen ELY-keskuksen lausunnon perusteella laadittiin kesän 2022 aikana lepakkoselvitys asemakaava-alueelta. Selvityksessä ei löydetty useamman lepakon muodostamia yhdyskuntia. Selvityksessä suositeltiin varmistamaan ennen mahdollisia purkutöitä rakennusten lepakkotilanne. Selvitys on [liitteenä 7](#).

Suunnittelualueen lepakkotilannetta on jatkotarkasteltu vuonna 2023 valmistuneella lepakoiden talvehtimispaikkaselvityksellä, joka on kaavaselostuksen liitteenä, [liite 9](#). Selvityksen perusteella kellarit kohteissa Kaivokatu 6-8 eivät sovellu lepakoiden talvehtimispaikoiksi, sillä niiden lämpötila ja ilmankosteus ovat lepakoille epäsovikat. Kaivokatu 6:ssa sekä 8A:ssa havaittiin merkkejä lepakoiden päiväpiiloista, mutta niihin ei todennäköisesti sijoitu lepakoiden lisääntymispaikkoja, kuten oli todettu myös elokuussa 2022 laaditussa selvityksessä.

Pihojen kasvillisuudesta laadittiin selvitys, [liite 8](#).

Kaupungin yleiset hulevesimääräykset on syytä kirjata asemakaavamääräyksiin sekä velvoittaa rakentaja tekemään hulevesisuunnitelma.

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN TARVE

Alueen neljä omakotitonttia on ostettu vuosien kuluessa kaupungille. Asemakaavamuutosalue voisi jäädä hyvinkin pitkäksi aikaa toteutumatta ilman nyt ajateltua asemakaavamuutosta. Hyvällä rauhallisella ja keskeisellä paikalla sijaitseva kerrostalon rakennuspaikka saattaa houkutella rakentajia jos asemakaava muokataan paremmin alueen olosuhteita vastaamaan ja samalla taloudellisemmaksi rakentaa.

4.2. SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMISTÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Asemakaavamuutos on kaupungin vuoden 2021 kaavoituskatsauksessa hankkeena A10. Päätös hankkeen hyväksymisessä kaavoituskatsauksen kohteena on samalla merkinnyt päätöstä asemakaavatyön aloittamisesta. Kaavoituskatsauksen mukaan on syytä laatia asemakaavamuutos, joka mahdollistaa uudelle muodostettavalle tontille laadukkaan asuinkerrostalon rakentamisen huomioiden naapureiden viihtyvyyden säilymisen. Kaavoituskatsauksessa arvioitiin uuden rakentamisen laajuuden olevan 3 700 k-m² ja uuden asuinkerrostalon olevan 4-kerroksisen.

4.2.1. Osalliset

AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Riihimäen ympäristönsuojelun vastuualue
- Riihimäen rakennusvalvonnan vastuualue
- Riihimäen Vesi
- Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä
- Caruna Oy
- Elisa Oyj
- TeliaSonera Finland Oyj
- Riihimäen Kaukolämpö Oy
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Hämeenlinnan kaupungin museo, alueellinen vastuumuseo
- Hämeen ELY-keskus
- Muut yhdistykset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

4.2.2. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.riihimaki.fi/kaavoitus. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa työn aikana. Kaavatyön aikana saatu palaute kirjataan kaavaselostukseen, jossa myös kerrotaan miten palaute on otettu huomioon kaavoituksessa.

Tämän hankkeen OAS laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivuille 29.8.2021.

Caruna Oy antoi OAS-vaiheessa lausunnon, jossa esitettiin alueen sähkönsiirtoverkosto sekä pyydettiin lausuntomahdollisuutta myöhemmässä vaiheessa.

Alueellinen vastuumuseo, Hämeenlinnan kaupunginmuseo, katsoi 1. luonnoksen nähtävillä ollessa olevansa osallinen alueen mahdollisten kulttuuriarvojen takia. Museo lisättiin osallisten listaan ja OAS päivitettiin 26.4.2022. Päivitetty versio laitettiin kaupungin käytännön mukaisesti internettiin nähtäville.

1. Luonnosvaihe

Asemakaavamuutoksen luonnoksen nähtäville tulosta ilmoitettiin kaupungin virallisessa ilmoituslehdessä Aamupostissa ja kaupungin verkkosivuilla. Luonnosvaiheen nähtävilläolo ja kuuleminen (MRA30§) järjestettiin 14.2.2022 - 15.3.2022. Asemakaavamuutoksen luonnosaineisto oli nähtävillä Riihimäen Virastokeskus Veturissa sekä kaavahankkeen verkkosivuilla. Yleisötilaisuus järjestettiin etänä internetin kautta vallitsevan koronatilanteen takia 15.2.2022.

Lausunnot ja mielipiteet

Luonnoksesta pyydettiin lausunnot Riihimäen ympäristönsuojelun vastuualueelta, Riihimäen rakennusvalvonnan vastuualueelta, Riihimäen Kaukolämpö Oy:ltä, Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskuksen kuntayhtymältä, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Caruna Oy:ltä, Elisa Oyj:ltä sekä Riihimäen Vedeltä. Lisäksi lausunnon antoivat Hämeen ELY-keskus ja Hämeenlinnan kaupunginmuseo alueellisena vastuumuseona.

Ympäristöjohtaja esitti lausunnossaan, että hulevesiratkaisun tulee perustua ensisijaisesti imeytykseen. Imeytysratkaisuja olisi hyvä esitellä sekä niille esittää ohjeelliset varausalueet. Kasvillisuuden käyttöä hulevesien hallintaan olisi syytä esitellä. Maaperän pilaantuneisuuden selvittäminen olisi tehokkainta rakentamisolosuhteissa, ei ennen sitä. Kaavamääräys ehdotetaan seuraavaksi: "Rakentamisen yhteydessä on varmistettava, ettei maaperä alueella ole pilaantunutta. Mikäli pilaantunutta maata kiinteistöllä todetaan, on maaperä kunnostettava Hämeen ELY-keskuksen edellyttämällä tavalla. Mikäli maaperässä todetaan jätejakeita, on ne poistettava."

Vastine: Asemakaavamääräykset tarkistetaan vastaamaan lausuntoa paremmin.

Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskuksen kuntayhtymä esittää lausuntonaan, että radonin mahdollinen torjuntatarve tulee esittää asemakaavamääräyksissä ja rakennusluvuissa.

Vastine: Radonin torjuntaa edellytetään aina rakennusluvuissa lakisääteisesti, joten asemakaavoissa merkintä ei ole välttämätön.

Hämeen ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että asemakaavaselostuksen kuvaus rakennetusta kulttuuriympäristöstä on suppea. Kaava-asiakirjoissa tulee esittää riittävät tiedot, jotta vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön voidaan arvioida. Puustoa ja muuta kasvillisuutta tulee kuvailla. Oikea-aikainen (touko-elokuu) lepakkoselvitys tulee tehdä. Asemakaavaan tulee lisätä merkintä olemassaolevan puuston säilyttämisestä. Hämeen ELY-keskus ja Hämeenlinnan kaupunginmuseo tulee lisätä osallisiksi.

Vastine: Lepakkoselvitys tilattiin ja se valmistuu ehdotusvaiheeseen, liite 7.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo / Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa lausunnossaan, että asiakirjoja tulee täydentää asemakaavatasoisella rakennetun ympäristön inventoinnilla, jonka perusteella on mahdollista arvioida rakennettuun ympäristöön liittyvät mahdolliset suojelutarpeet ja kaavaratkaisun kulttuuriympäristön arvoihin kohdistuvat vaikutukset (MRL9§). Arkeologisen

kulttuuriperinnön osalta ei ole huomautettavaa. Museo pyydetään lisäämään osalliseksi asemakaavahankkeeseen.

Vastine: Lisätään selvityksiin asemakaavatasoinen rakennetun ympäristön inventointi.

Caruna Oy toteaa lausunnossaan, että sähkön käyttö tulee alueella kasvamaan ja vaatii uusia PJ-kaapelointeja.

Riihimäen Vedellä ei ollut lausuttavaa.

Mielipide 1: Mielipiteen esittäjä ei ehkä asu aivan alueen naapurustossa. Hän on yleisesti huolissaan kaupungin rakentamisen kerroksellisuuden häviämisestä. Hänen mielestään on tärkeää pohtia, mitkä kohteet ovat säilytettäviä ja mitkä uudistettavia. Hän ehdottaa, että keskitytään ensin rakentamaan rakentamattomat tontit tai puretaan aidosti huonokuntoiset rakennukset. "Idylliset omakotitalot kaupungin keskustassa ovat suloinen yksityiskohta kauniissa kaupungissamme."

Vastine: Riihimäellä laadittiin vuonna 2010 Riihimäen rakennuskulttuuria 2010-selvitys, jossa ei ole näitä neljää puurakenteista omakotitaloa mainittu. Uusin selvitys, vuonna 2020 laadittu Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt ei myöskään sisällä näitä rakennuksia. Koivistonmäen tietty etäämpänä oleva alue on sisällytetty maakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Tämä selvitys on päivitetty viimeksi vuonna 2019. Asemakaava-alueen rakennusryhmä ei ole arvokkaaksi luokitellulla alueella.

Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1973. Siinä esitetään paikalle kerrostalorakentamista ja uudeksi rakennusoikeudeksi $e=0.5$, mikä tarkoittaa noin 1500 k-m^2 . Nykyiset rakennukset ovat pinta-aloiltaan yhteensä noin 370 m^2 . Koska yksittäisten omakotitonttien omistajat eivät ole voineet yksinään toteuttaa kerrostaloasemakaavaa tontti kerrallaan, eikä alue ole kiinnostanut kaupallista toimijaa on kaupunki vähitellen ostanut kaikki neljä tonttia tarkoituksena toteuttaa keskeiselle alueelle kerrostalo. Yksityisellä taholla olisi ollut mahdollisuus aikanaan ostaa kiinteistöt ja korjata rakennukset asumiskäyttöön. Tällaisia toimijoita ei löytynyt ajan kuluessa. Kaupunki pyrkii toteuttamaan keskustassa nykyistä tehokkaampaa rakentamista, jotta keskusta säilyisi elinvoimaisena vaikka ns kivijalkakaupat ovat vähentyneet kaupankäynnin siirtyessä verkkoon yhä enemmän.

Mielipide 2: Kaivokadun varren asunto-osakeyhtiön viisi osakasta pitävät esitettyä uutta rakentamista massiivisena ja ympäristöön soveltumattomana ja silmiinpistävänä kokonsa takia. Mielipiteen esittäjät ehdottavat uudisrakentamisen sijoittamista tontin takaosaan mahdollisimman kauas Kaivokadusta niin että ainoastaan rakennuksen pääty olisi kadulle päin. Vaihtoehtoisesti mielipiteessä esitetään Kaivokadun puoleisen siiven madaltamista esitetystä. Osakkaiden mukaan uusi rakennus varjostaa heidän taloaan. Mielipiteessä kerrotaan myös, että Kaivokadun katuviemäri on muutaman kerran tukkeutunut. Myös kadunvarsipysäköinnistä ollaan huolissaan ja ehdotetaan, että katualuetta tulisi levittää asemakaavoitettavan alueen tontille.

Vastine: Luonnosvaiheessa esitelty $3\,700\text{ k-m}^2$ rakentaminen todettiin liian suureksi tälle kohdalle. Uudessa luonnoksessa rakennusoikeutta on $3\,000\text{ k-m}^2$. Tällöin rakennus on voitu siirtää siten, että yksi massa on Kaivokadun suuntainen, toinen tontin pohjoisreunan suuntainen. Massan pienentämisen ansiosta rakennus ei tule Kaivokatu 10:n kerrostalon parvekkeiden ja ikkunoiden eteen. Samoin rakennus jää Koivistonkatu 13-15 pihalta merkittävästi loitommas. Rakennusmassan siirtäminen Kaivokadusta kauemmas ei ole mahdollista naapuritalojen läheisyyden takia. Myöskään Kaivokadun katualueen leventäminen ei toisi lisää viihtyisyyttä. Puurivi, esim. kapeat pylväshaavat, tontin Kaivokadun sivulla sen sijaan pehmentävät katunäkymää. Kaivokadun suuntainen rakennusmassa tarjoaa mahdollisuuden valoisille läpitalon asunnoille. Ylimpään kerrokseen on mahdollista rakentaa asuntojen yhteyteen pienet kattoterassit. Kaupungin keskusta on syytä saada lisää houkuttelevaa ja laadukasta asuntorakentamista. Suunnilleen naapurirakennuksia

noudattavat kerrosten määrät ja kerrostalorakentaminen yleensä ovat kohtuullisia ja hyväksyttävää rakentamista kaupungin keskustassa. Liikenne Kaivokadulla tulee olemaan pienempi kuin ensimmäisessä luonnoksessa oli esitetty.

Kaupungin kunnallistekninen suunnittelu on tietoinen Kallionkadun vanhentuneesta viemäri- ja vesijohtoverkostosta ja ne uusitaan työohjelman mukaisesti.

Mielipide 3: Naapurissa sijaitsevan asunto-osakeyhtiön hallitus yhdessä ja lisäksi hallituksen puheenjohtaja erikseen lausuivat mielipiteissään tiivistetysti seuraavasti: Luonnoksessa esitetään alueelle täysin poikkeuksellista huipputehokasta rakennustehokkuutta. Asumisviihtyvyyden huomioiminen puuttuu täysin. Asumisviihtyvyyden tulisi olla keskeinen tavoite laadittaessa uusiutuvan kaupunkikeskustan asemakaavoja. Mielipiteessä esitetään, että tehokkuus pienennetään ennen voimassaolevaa vuoden 1973 asemakaavan tasoa. Mielipiteissä esitetään, että naapuritalon pihan sivusuuntaiseksi esitetty kerrostalo poistetaan kokonaan tai rakennusoikeudeltaan supistettuna siirretään tontin toiselle sivulle. Lisäksi esitetään, että vain Kaivokadun suuntainen sen sivussa oleva rakennuksen osa toteutettaisiin. Mielipiteen esittäjät pitävät kannatettavana ratkaisua, jossa pohjakerrokseen sijoitetaan autotallipaikkoja hyödyntäen tontilla oleva korkeusero.

Vastine: Esitetty mielipide on otettu huomioon ja uutena luonnoksena tullaan esittämään ratkaisua, jossa rakennusoikeutta on pienennetty ja rakennusalue on siirretty tontin toiselle sivulle siten, että se ei tule naapurin rakennuksen ja parvekkeiden kohdalle. Kaupungin tavoite on viihtyvyyden lisäksi lisätä keskustaan asuntoja ja pitää yllä palvelujen tarjontaa kävely- ja pyöräilyetäisyydellä rautatieasemasta ja liikekeskustasta. Rakennusoikeuden pienentäminen 1900-luvun alkupuolen rakennusten mukaiseksi ei ole perusteltua.

2. luonnosvaihe

Uusi mielipiteiden ja lausuntojen perusteella muutettu asemakaavamuutoksen luonnos oli nähtävillä 6.6.2022. - 24.6.2022. Asemakaavamuutoksen luonnosaineisto oli nähtävillä Riihimäen Virastokeskus Veturissa sekä kaavahankkeen verkkosivuilla. Yleisötilaisuus järjestettiin vallitsevan koronatilanteen takia etänä internetin kautta 7.6.2022.

Lausunnot ja mielipiteet

Luonnoksesta pyydettiin lausunnot Riihimäen ympäristönsuojelun vastuualueelta, Riihimäen rakennusvalvonnan vastuualueelta, Riihimäen Kaukolämpö Oy:ltä, Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymältä, Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta, Kanta-Hämeen ELY-keskukselta, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta alueellisena vastuumuseona, Caruna Oy:ltä, Elisa Oyj:ltä sekä Riihimäen Vedeltä.

Hämeen ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että se antaa lausunnon ehdotusvaiheessa, kun lepakkoselvitys on valmistunut.

Vastine: Lepakkoselvitys valmistui ehdotusvaiheeseen, liite 7.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo / Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa lausunnossaan, asemakaava-asiakirjat pyydettiin täydentämään asemakaavatasoisella rakennetun ympäristön inventoinnilla. Uudessa lausunnossa vastuumuseo pyytää täydentämään inventointia alueen kulttuuri- ja suunnitteluhistorialla. Museo pitää tarpeellisena myös katselmuksen järjestämistä alueella ennen suunnittelun jatkamista.

Vastine: Selvitykseen on lisätty katsaus alueen asemakaavoituksen historiaan sekä suhde lähellä olevaan Koivistonmäen maakunnallisesti arvokkaaseen alueeseen.

Caruna Oy toteaa lausunnossaan, että heillä ei ole uutta huomautettavaa, mutta haluavat antaa lausunnon vielä ehdotusvaiheessa.

Riihimäen Vedellä ei ollut lausuttavaa.

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella ei ollut huomautettavaa.

Ympäristöjohtajalla ei ollut lausuttavaa.

Riihimäen seudun terveystieteiden tutkimuskeskuksen kuntayhtymällä ei ollut lausuttavaa.

Mielipide 1: Ehdotetaan Kaivokadun katutilan leventämistä n. 0,5 metriä.

Vastine: Asemakaavahankkeen laajentaminen koskemaan naapuritontteja muuttaa hankkeen merkittävästi laajemmaksi ja palauttaa sen lähtöpisteeseen. Naapurikiinteistöjen tontinosien luovuttamien katualueeksi ei todennäköisesti saa kaikkien kiinteistönomistajien kannatusta, mikä olisi tarpeen jotta katualueen leventäminen olisi yhdenmukainen koko kadun matkalla. Pysäköinti rauhallisen läpiajettavan tonttikadun varrella on jo nyt mahdollista.

Mielipide 2: Naapuruston asukas Kaivokadun vastapäisestä kerrostalosta esittää mielipiteenään, että uudessa luonnoksessa ei ole huomioitu aiempia muutosehdotuksia. Heidän taloonsa uusi asuinrakennus tulisi vaikuttamaan kuitenkin eniten ja talo jää uuden suuren kerrostalon varjoon. Heidän talossaan ei ole lainkaan vieraspysäköintipaikkoja, joten vieraspysäköinti kadulla lisäksi vaikeutuu. Mielipiteessä esitetään, että tiiviissä rakentamisessa rakennusten sijoittaminen 90 asteen kulmaan toisiinsa nähden toisi kaivattua väljyyttä verrattuna siihen että uusi rakennus tulee kadunsuuntaiseksi. Mielipiteessä kerrotaan, että heidän kerrostalonsa on joutunut vähitellen uudempien rakennusten myötä niiden puristukseen.

Vastine: Uusien kerrostalojen sijoittaminen on usein kompromissi, jossa on otettava huomioon lukuisia tekijöitä. Keskusta-asumiseen kuuluu hyvät kävelyetäisyydellä olevat palvelut sekä se, että viihtyisien puistojen lisäksi niiden luonteeseen kuuluvat kerrostalot ja rakennusten sijoittuminen toistensa lähelle vastakkainkin katujen eri puolille. Tiivis kaupunkiympäristö on luonnollista keskustuissa. Kaivokadun katualue ja istutettavat puut kadun reunalle erottavat katujen eri puolilla olevat rakennukset toisistaan. Uusi rakennus tulee Kaivokadun pohjoispuolelle, eikä varjosta eteläpuolella olevaa kerrostaloa. Kun katusivun suuntainen rakennusosa sijoitetaan uudessa luonnoksessa toiseen Kaivokadun kulmaan, niin rakennukset sijoittuvat mahdollisimman vähän vastakkain. Lähimmäksi vastapäistä olemassaolevaa asuinrakennusta sijoittuu uuden rakennuksen sisäänajo tontille. Uudessa kerrostalossa noudatetaan voimassa olevaa kaupungin pysäköintiohjelmaa, jonka mukaan vieraspaikat varataan tontilta. Tilapäiset vierailut ja esim kotihoidon autot eivät kuormita silloin kadun varren pysäköintipaikkoja. Keskustan säilyminen viihtyisenä ja elinvoimaisena on entistä haastavampaa, kun osa asukkaiden tarvitsemista palveluista siirtyy yhä enenevässä määrin internettiin. Kaupunki pyrkii kaikin tavoin ylläpitämään palveluiden säilymistä ja tarjoamista asukkaille keskustassa. Uusien asuntojen rakentaminen keskustaan tukee tällaista pyrkimystä.

Mielipide 3: Mielipiteessä kerrotaan viereisen asuntoyhtiön todenneen, että uusi vaihtoehto toteuttaa huomattavasti paremmin kaavoituskatsauksessa olevaa tavoitetta naapureiden viihtyvyyden säilyttämisestä kuin aiempi luonnos. Mielipiteessä todetaan, että rakennusoikeutta on nyt vähennetty ja tontin sivulla oleva rakennusmassa on siirretty heistä nähden kauempaan reunaan.

Rakennusoikeutta on edelleen paljon. Mielipiteessä todetaan, että aiemmat päätökset vaikuttavat ratkaisuun ja että rakentamisella on suuri taloudellinen merkitys kaupungille. Toivotaan että tontille rakentuu laadukas Asunto-Oy, jossa on myös runsaasti isoja perheasuntoja.

Vastine: Asemakaavamääräyksillä pyritään varmistamaan rakentamisen mahdollisimman hyvä soveltuvuus ympäristöön. Rinneratkaisu mahdollistaa alimpaan kerrokseen tulevat autotallipaikat, jolloin pihatilaa jää enemmän oleskeluun. Tavoitteena on saada keskustaan lisää asukkaita keskustan elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Ehdotusvaihe

Asemakaavaan ei tehty merkittäviä muutoksia luonnosvaiheiden jälkeen. Ainoana muutoksena sitovan tonttijaon osoittama numero poistettiin kaavakartalta tarpeettomana. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 19.9.2022 asettaa Kaivokatu 6-8 asemakaavamuutoksen ehdotuksen nähtäville. Ehdotus oli nähtävillä 26.9. – 28.10.2022 Riihimäen kaavoituksen ilmoitustaululla osoitteessa Eteläinen Asemakatu 4 (3. krs) ja kaupungin verkkosivuilla. Nähtävillä olosta tiedotettiin kaupungin internet-sivuilla.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo ja kaavoittaja tekivät suunnittelualueella katselmuksen 17.10.2022.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot Caruna Oy:ltä, Hämeenlinnan kaupunginmuseolta ja Hämeen ELY-keskukselta. Muistutuksia ei saapunut.

Caruna Oy toistaa lausunnossaan, että kaava-alueen sähkönkäyttö tulee kasvamaan ja alueelle tarvitaan uusia pienjännitekaapelointeja. Heillä ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo / Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa lausunnossaan, että kaava-alueen rakennushistoriallisen ja kaupunkikuvallisen selvityksen (6.6.2022, täydennetty 19.9.2022) mukaan suunnittelualueen vanhin asuinrakennus on rakennettu vuonna 1903 ja nuorin asuinrakennus 1920-luvulla. Vapaasti rakentuneen asuinalueen ensimmäinen asemakaava vahvistettiin vuonna 1916. Alueen rakennuskanta muodosti yhtenäisen puutalokorttelin vielä 1970-luvulla, jonka jälkeen asuinrakennuksia on purettu ja paikalle on rakennettu pienkerrostaloja.

Kaava-alueella sijaitsee neljä rinteeseen rakennettua asuinrakennusta. Ylärinteen kahden asuinrakennuksen sekä niiden piharakennuksien rakennusajankohtaiset tyylipiirteet ovat säilyneet hyvin. Alarinteessä sijaitseviin kahteen asuinrakennukseen on tehty muun muassa kuisti- ja ikkunamuutoksia 1950- ja 1960-luvulla. Puutarhamaiset tontit sekä pihasommitelmissa ja kivijaloissa toistuva graniittiharkot ilmentävät rakennusajankohdan suunnitteluideologiaa.

Kaavaselostuksessa on riittävällä tavalla tuotu esiin alueen rakennuskannan ja kaupunkikuvan piirteet, mukaan lukien purettavaksi suunnitellut rakennukset. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo pitää kuitenkin erittäin valitettavana kaavan tavoitetta uudisrakentamisesta, jonka myötä menetetään kaupunkialueella harvinaistuneita 1900-luvun alun asuinrakennuksia. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo on tehnyt alueella maastokatselmuksen 17.10.2022. Katselmuksessa aistinvaraisesti tarkasteltuna rakennukset vaikuttavat hyväkuntoisilta. Esimerkiksi rakennuksien energiatehokkuutta on mahdollista parantaa menetelmillä, jotka eivät heikennä fyysikaalisen rakenteen toimivuutta eikä painovoimaista ilmanvaihtoa.

Rakennusten kulttuurihistoriallisen arvon huomioon ottaen alueellinen vastuumuseo ei puolla asemakaavaehdotuksen mahdollistamaa purkamista, vaan suosittelee alueen kehittämistä rakennuksien kulttuurihistorialliset arvot turvaten.

Vastine: Kaivokatu 6-8 alueen rakennuksia ei ole arvotettu paikallisesti merkittäviksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi vuonna 2020 valmistuneessa Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt selvityksessä. Rakennuksia ei ole myöskään noteerattu maakunnallisissa tai valtakunnallisissa inventoinneissa.

Kaivokatu 6-8 rakennukset ovat olleet vuosia tyhjiillään eikä niille ole tiedossa käyttäjiä, jotka mahdollistaisivat rakennusten korjaamisen ja säilyttämisen. Kaivokatu 6-8 kiinteistöt rakennuksineen ovat Riihimäen toimitilaohjelman 2023–2032 (KH 29.5.2023 § 182) mukaisia C-salkun kohteita. C-salkun rakennukset käytetään loppuun, myydään, puretaan tai jalostetaan kaavallisesti.

Lisäksi kylmillään olleen Kaivokatu 8a asuinrakennuksessa havaittiin vuonna 2025 vesivahinko. Tarkastusraportin mukaan mittaustulosten ja aistinvaraisten havaintojen perusteella on syytä epäillä kohteen rakenteissa olevan laajempia vaurioita. Tarkastusraportin mukaan rakennuksen julkisivussa on paikoitellen lahovaurioitumaa, kattorakenteissa havaittavia vaurioita, rakennuksessa havaittavissa mikrobiperäistä hajua. Nykyisessä tilassa rakennus asuinkelvoton. Rakennuksen ikää, sekä vaurioiden laajuutta tarkasteltaessa rakennuksen asumiskuntoon korjaamisen kustannukset nousevat huomattavan korkeaksi. Tarkastusraportissa rakennusta suositellaan purettavaksi.

Hämeen ELY-keskus esitti kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa, että täydentävä lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys laaditaan ennen kaavan hyväksymistä, tai kaavaehdotusta täydennetään määräyksellä, jossa edellytetään, että ennen kellareiden ja maakellareiden purkua tulee selvittää lepakoiden esiintyminen. Myös luonnonsuojelulain mukaisen poikkeuslupan tarve tulee selvittää alueellisesta ELY-keskuksesta.

Vastine: Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen Riihimäen kaupunki teetti pyydetyn lepakoiden talvehtimispaikkaselvityksen (27.2.2023). Lisäksi kaupunki pyysi Hämeen ELY-keskukselta lausunnon laaditusta talvehtimispaikkaselvityksestä. ELY-keskus totesi lausunnossaan, että alueella tehtyjen selvitysten perusteella kaavamutoksen kohteena oleva alue on lepakoiden elinpiiriä ja että ullakolla ja kellareissa havaitut päiväpiilot tulkitaan lepakoiden levähdyspaikoiksi. Lausunnon mukaan rakennusten ja etenkin niiden kellaritilojen purkaminen vaatii poikkeamislupan direktiivilajin levähdyspaikan hävittämisen- ja heikentämiskiellosta. Lausunnon mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa ko. kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla.

Riihimäen kaupunki haki Hämeen ELY-keskukselta poikkeuslupaa lepakoiden päiväpiilojen hävittämiseksi 10.2.2025 päivätyllä hakemuksella. ELY-keskus myönsi 30.12.2025 kaupungille luvan poiketa lepakoiden luonnonsuojelulain 78 §:n (Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu) 2 momentin mukaisista suojelusäännöksistä lupapäätöksestä tarkemmin ilmenevin ehdoin.

Poikkeuslupapäätöksen myötä kaavakarttaan lisättiin lepakoiden elinympäristön turvaamista koskeva kaavamääräys. Muutos on vähäinen eikä edellytä kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamista. Muita muutoksia ei tehty.

Hyväksymisvaihe

Tarkistettu ehdotus valmisteltiin kaupunginhallituksen käsittelyyn. Valmistelussa huomioitiin ehdotusvaiheessa saatu palaute, joihin on annettu yllä olevat vastineet. Kaupunginhallitus päättää kaavan esittämisestä kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä. Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusaikana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollisuus valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Voimaantulo

Asemakaava saa lainvoiman noin 1,5-2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta.

4.2.3. Viranomaisyhteistyö

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma lähetettiin Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi. Kunnan ja ELY-keskuksen välistä aloitusvaiheen viranomaisneuvottelua (AKL 66 §) ei ole pidetty tarpeellisena.

4.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.3.1. Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaupungin omistamalla suunnittelualueelle on muodostettavissa kaavataloudellisesti edullisesti uusi kerrostalotontti.

Tonttitehokkuus voidaan nostaa nykyisen asemakaavan $e=0.5$ tehokkuudesta siten, että tontille olisi mahdollista rakentaa osittain nelikerroksinen noin 3 000 k-m^2 laajuinen asuinkerrostalo. Myös kaksi pienempää kulmittain toisiinsa nähden sijaitsevaa kerrostaloa on mahdollista rakentaa. Yhden kerroksen korkuinen pengerrys Kaivokadun suunnassa antaa mahdollisuuden sijoittaa yhteiskäytössä olevia tiloja sekä autotalleja tai katoksia pohjakerrokseen. Voimassa oleva asemakaava ei ota riittävästi huomioon maaston ominaispiirteitä alueella eikä tonttia ole ollut mahdollista rakentaa edullisesti.

Liikennemelu ja hiukkaset ovat alueella hyvin vähäiset.

Lakannut yhteinen alue liitetään osaksi uutta muodostettavaa kerrostalotonttia.

4.3.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet

Kaavaprosessin aikana on korostunut tarve selvittää ja turvata lepakoiden elinolosuhteita.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1. ASEMAKAAVAN RAKENNE

5.1.1. Kokonaisrakenne

Asemakaavan muutosalue koostuu asuinkerrostalojen korttelialueesta (AK). Asemakaavamuutoksessa hyödynnetään olemassa olevaa neljän tontin ja lakanneet yhteisen alueen kokonaisuutta, jotta saadaan yksi yhtenäinen kerrostalotontti. Rakennusmassa sijoittuu siten, että Kaivokadun suuntaisesti sijoittuu rinteeseen sovitettava kerrostalo tai sen osa, poikittain siihen nähden toinen tai suuremman L-muotoisen talon osa. Kaivokadun suuntaisessa massassa on rinteessä osittainen alin kerros, johon voidaan sijoittaa esimerkiksi autotalleja ja yhteiskäytössä olevia tiloja, väestönsuoja, pyörä- ja irtaimistovarastoja ja harrastustiloja. Tämän massan ylin kerros olisi osittain sisäänvedetty, jolloin se näyttäytyy matalampana ja kevyempänä kadulle ja vastapäiseen kerrostaloon. Tontin suurin sallittu kerrosluku on neljä (IV) ja Kaivokadun varressa kolme (III).

Autojen pysäköimispaikat osoitetaan tontin lounaisosaan tulevan rakennuksen sisäpihalle.

Tontin luoteisosaan osoitetaan alue, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy. Toisin sanoen vanhat hyväkuntoiset puut ja pensaatsi tulee säilyttää elinvoimaisina ja tarvittaessa uusia. Myös vanhoja perennoja on mahdollisuus siirtää ja hyödyntää helposti hoidettavina ja alueen rakennettuun historiaan kuuluvina uudella pihamaalla.

5.1.2. Mitoitus ja aluevaraukset

Asemakaavan muutoksessa muodostuu:

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK)

- yksi tontti, jonka pinta-ala on noin 3 014 m²
- rakennusoikeus 3 000 k-m²

Alue sijaitsee keskustan kävelyvyöhykkeellä jolloin:

- autopaikkoja vaaditaan vähintään 1/120 k-m² sekä 1 vieraspaikka / 1 000 k-m²
- polkupyöräpaikkoja vaaditaan 1/30 m², enintään 4 paikkaa asuntoa kohti
- laskennallisesti tehokkuus e=1.00

Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 3 014 m².

Asemakaavan seurantalomake on tämän selostuksen liitteenä ehdotusvaiheesta alkaen, [liite 4](#).

5.1.3. Palvelut

Asemakaavamuutosalueelle ei ole ajateltu sijoittuvan julkisia eikä yksityisiä palveluita. Alue sijaitsee kaupungin keskustassa. Uusi kerrostalo pitää yllä keskustan palveluita.

5.2. YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavamuutoksella ei heikennetä ympäristön laatua. Asemakaavassa on huomioitu hulevesien käsittely sekä rakennusten soveltuminen lähiympäristöön ja kaupunkikuvaan. Alueella ei ole merkittäviä säilytettäviä yksittäisiä puita. Piha-alueella on velvollisuus säilyttää siellä olevat puut ja pensaat ja hyödyntää niitä viihtyisyyden lisäämiseksi ja kuvastamassa alueen historiaa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän Ympäristöpolitiikka 2030 ja toimenpideraportti 2018 - 2021 mukaan kaupunkivihreää lisätään katto- ja seinäpintoja hyödyntämällä. Asemakaavakartassa on määräys viherkattojen suosimisesta vesikatoissa sekä merkintä, jonka mukaan viherkattoja ei laskea hulevesien viivytystarpeeseen mukaan.

Ennen rakentamista on varmistuttava, että rakennuspaikan maaperän pilaantuneisuus ei ylitä Lupa- ja valvontaviraston määrittämiä raja-arvoja.

5.3. VALTAKUNNALLISTEN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEIDEN, MAAKUNTAKAAVAN JA YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUSTEN TOTEUTUMINEN

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) sekä Kanta-Hämeen maakuntakaavan mukaiset tavoitteet on otettu huomioon laadittaessa Riihimäen oikeusvaikutteista yleiskaavaa 2035. Asemakaavan muutos on laadittu Riihimäen yleiskaava 2035 mukaisesti.

5.4. ASEMAKAAVAN VAIKUTUKSET

5.4.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Tilastokeskuksen mukaan Riihimäellä oli vuonna 2021 kerrostaloissa asutokunnassa keskimäärin 1,46 henkilöä. Kerrostaloasunnon koko oli keskimäärin 55,36 m². Tämän perusteella voidaan arvioida, että asemakaava-alueelle saattaa rakentua yhteensä 54 asuntoa, joissa asuu noin 80 asukasta.

Asemakaavan muutoksella alueelle tulee lisää asuntoja, joista osaan muuttaa lapsiperheitä.

Ennen suunnittelun aloittamista kyseltiin opiskelija-asuntojen tarvetta, mutta kiinnostusta ei ollut.

Taloudelliset vaikutukset

Täydennysrakentaminen tukee kaupungin myönteistä kehitystä. Pitkällä aikatahtaimella tällainen täydennysrakentaminen on kaupungin kasvun varmistamista ja tärkeää, jotta voitaisiin varmistaa asukasrakenteen monipuolisuus.

Uusien kerrostalojen rakentamisella kaupungin keskusta on positiivinen vaikutus asuntotarjonnan lisääntyessä. Ydinkeskustan tontti, jossa palvelut vieressä on todennäköisesti kysytty ja sille löytyy ostajat ja myöhemmin asukkaat.

Uuden kerrostalotontin vaatimat kunnallisteknilliset kustannukset ovat pienet. Vesi- viemäri- ja hulevesiverkosto ovat joka tapauksessa uusittava ja rakennettava lähivuosina.

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavan muutos mahdollistaa kaupungin keskustassa keskeisellä paikalla sijaitsevan alueen täydentämisen kerrostaloasumisella.

Kaupunkikuva

Uusi kerrostalo vaikuttaa osaltaan hieman kaupunkikuvaan. On tärkeää, että uudella tontilla rakentaminen istuu ympäristöönsä ja samalla on edullinen rakentaa. Porrastettu ylin kerros pienentää korkeusvaikutusta Kaivokadun toisen puolen asuinkerrostalolle. Porrastus pohjakerroksessa puolestaan helpottaa yhteisten tilojen sijoittumista toisarvoiseen ikkunattomaksi jäävään tilaan rinteessä. Pihasivuista tulee samalla viihtyisämmät. Osa autopaikoista voidaan sijoittaa kadun puolelle talleihin, jolloin pihatilaa vapautuu oleskeluun ja vehreään pihaan. Kaivokadun sivuun tontin rajalle tulee istuttaa pienehköjä kaupunkipuita pehmentämään edelleen ympäristöä ja suojaamaan näkymiä. Katunäkymä sivuilta katsottuna muuttuu vain hieman. Suurin muutos on puuston ja vihreän vähentyminen rakennettavilla tontin osilla. Asemakaavassa on määritelty alue, jossa oleva puusto on hoidettava ja säilytettävä elinvoimaisena sekä tarvittaessa uudistettava siten, että maisemallinen merkitys säilyy.

Liikenne

Ajoneuvoliikenteeseen vaikutukset ovat paikallisia. Uudet asunnot lisäävät alueen liikennettä. Liittymä tontille sallitaan ainoastaan yhdestä kohdasta Kaivokadulta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Asemakaava-alue ei sisälly Hämeen liiton julkaisemiin Hämeen maakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Alueen vanhat hirsirunkoiset ja lautavuoriset omakotitalot eivät ole myöskään Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt 2020 -julkaisussa. Rakennukset ja ympäristö on valokuvaamalla tallennettu liitteessä 6, rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen selvitys.

Virkistys

Asemakaavan muutos ei vaikuta virkistykseen.

Tekninen huolto

Asemakaava-aluetta ympäröivä teknisen huollon verkosto on olemassa. Kaivokadulla on vuonna 1952 rakennetut vesijohdot ja viemäri, hulevesiviemäriä ei ole. Kadun verkostojen saneeraus ja

uusi hulevesiviemäri ovat Riihimäen Veden yksi lähitulevaisuuden kohteita. Tarkempaa aikataulua ei vielä ole. Liitteenä 5 esitetään vesihuollon yleissuunnitelma. Uuteen muuntamoon ei asemakaava-alueella tarvitse varautua.

5.4.2. Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maisemarakenne, maisemakuva

Pitkään hoitamattomana ollut alue muuttuu osaksi hoidettua kaupungin keskustaa. Asemakaavassa määritetään puuston säilyttämisestä sekä puurivistä Kaivokadun reunalla.

Pinta- ja pohjavedet

Hulevedet on ensisijaisesti imeytettävä tontilla. Hulevesien hallinta tulee hoitaa rakentamislupa-vaiheessa esitettävän tonttikohtaisen suunnitelman mukaisesti. Toissijaisesti tonteilla tulee viivyt-tää hulevesiä siten, että viivytysjärjestelmän mitoitustilavuus on $1 \text{ m}^3 / 100 \text{ m}^2$ vettäläpäisemätöntä pintaa kohden. Viherkattoja ei lasketa em. katto-pinta-alaan. Viivytysrakenteiden tulee tyhjentyä 24 tunnin kuluessa täyttymisestään ja niissä tulee olla suunniteltu ylivuoto. Rakentamisluvan yhteydessä on esitettävä hulevesien hallintasuunnitelma.

Pohjaveden korkeuteen rakentamisella ei ole merkittävää vaikutusta.

Luonnonolot, luonnon monimuotoisuus ja eläimistö

Rakentamisesta huolimatta asemakaava kannustaa säilyttämään luonnonoloja ja luonnon monimuotoisuutta. Tontin luoteisosaan osoitetaan alue, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy. Toisin sanoen vanhat hyväkuntoiset puut ja pensaat tulee säilyttää elinvoimaisina ja tarvittaessa uusia. Myös vanhoja perennoja on mahdollisuus siirtää ja hyödyntää helposti hoidettavina ja alueen rakennettuun historiaan kuuluvina uudella pihamaalla.

Tehtyjen lepakkoselvitysten ja Hämeen ELY-keskuksen tulkinnan perusteella kaavamuutoksen kohteena oleva alue on lepakoiden elinpiiriä. Rakennuksen ullakolla ja kellareissa havaitut päiväpiilot menetetään, kun tontin nykyinen rakennuskanta puretaan kaavamuutoksen mukaisen kerrostalorakentamisen mahdollistamiseksi.

Hämeen ELY-keskuksen poikkeuslupapäätöksen (liite 10) perusteluissa todetaan suotuisan suojelutason osalta seuraavaa: "Selvitysten perusteella rakennukset eivät ole seudun lepakkopopulaatiolle erityisen merkittäviä päiväpiilopaikkoja, eivätkä vaikuta olleen lepakoiden aktiivisessa käytössä. Vähäisten papanalöydösten perusteella on todennäköistä, että päiväpiiloja ovat käyttäneet vain muutamat lepakkoyksilöt. ELY-keskus yhtyy hakijan arvioon siitä, että ottaen huomioon myös lieventävät toimenpiteet (pöntötys), rakennusten purkamisen haitallinen vaikutus lepakoiden elinympäristöön on vähäinen."

Asemakaavamääräyksellä pyritään turvaamaan lepakoiden elinympäristön säilyminen. Tontilla tulee toteuttaa ja ylläpitää lepakoiden päiväpiiloiksi soveltuvia kohteita, kuten lepakkopönttöjä. Lisäksi tontille ja noin 300 metrin etäisyydellä sijaitsevaan Arjavirrankadun puistoon on jo asennettu lepakkopönttöjä haittavaikutusten vähentämiseksi.

Ilmasto

Asemakaavan muutos täydentää ja tiivistää yhdyskuntarakennetta olemassa olevien teknisten verkostojen keskellä. Kaavamuutos mahdollistaa uutta asumista kaupungin keskusta-alueelle, mikä vähentää ajoneuvoilla liikkumisen tarvetta.

Kaavamuutoksen myötä olemassa olevat rakennukset puretaan, jolloin niihin varastoitunut hiili vapautuu. Myös maaperään varastoinut hiili menetetään rakentamisen seurauksena suurelta

osin, mutta etenkin tontin luoteisosan säilyvä puusto ja kasvillisuus toimii jatkossakin hiilivarastona.

5.4.3. Muut vaikutukset

Liikennemelu

Kaivokatu on hyvin hiljainen tonttikatu. Liikenne on vähäistä, läpiajoliikennettä ei juuri ole.

Rakennusten sijainti melun ja pihatoimintojen kannalta

Kaivokadun suuntainen rakennusmassa estää käytännössä kaiken kadulta tulevan liikennemelun ulko-oleskelualueella sisäpihalle. Rakennusmassat omalla tontilla länsisivulla ja naapuritontin kerrostalo itäisivulla vaimentavat kauempaa kantautuvia ääniä.

Ulkopintojen normaalit rakenteet kerrostaloissa ovat riittävät suojaamaan liikennemelulta.

Liikennetärinää ja runkomelua ei tarvitse huomioida tavallista merkittävämmiin rakennussuunnittelussa. Asiaa koskevia erityisiä määräyksiä ei ole tarpeen esittää asemakaavamääräyksissä.

Pienhiukkaset ja ilmanlaatu

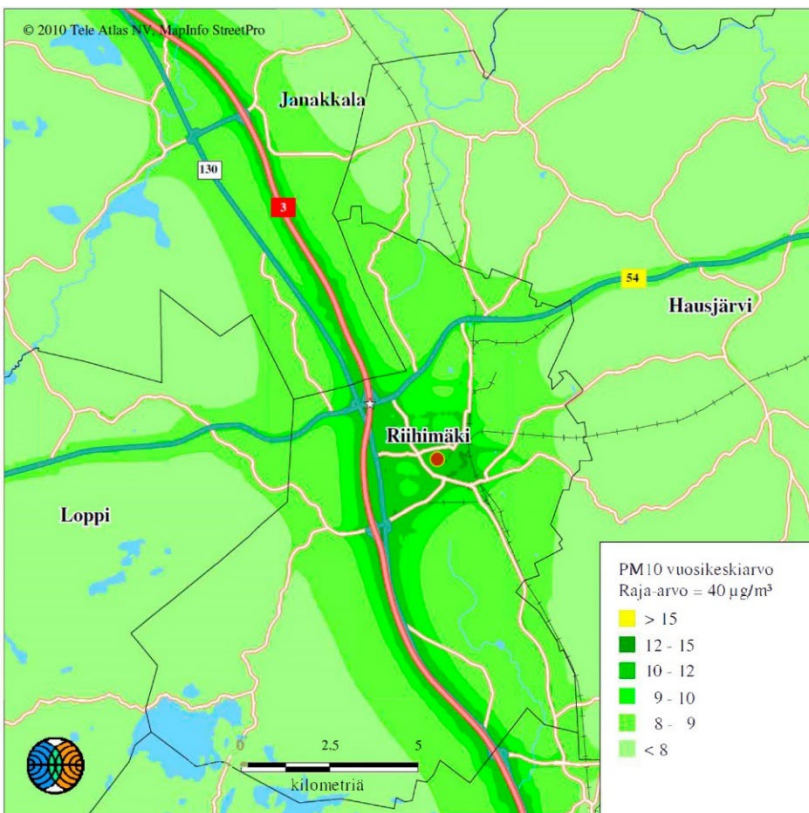
Ilmatieteen laitoksen vuonna 2011 tekemässä Riihimäen ilmanlaatuselvityksessä käytettiin laitoksen kehittämää leviämismallia.

Ilmatieteen laitoksen leviämismallilaskelmien mukaan kaikkien päästölähteiden ja taustapitoisuuden yhteisvaikutuksesta aiheutuvat kokonaispitoisuudet eivät ylitä hengitettävien hiukkasten vuosi- ja vuorokausipitoisuudelle asetettuja raja-arvoja. Korkeimmillaan hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat 63 % vuosiraja-arvosta ja 96 % vuorokausiraja-arvosta. Korkeimmat pitoisuudet esiintyvät liikenneväylillä ja risteysalueilla, missä raja-arvot eivät ole voimassa. Hengitettävillä hiukkasilla asetettu vuorokausiohjearvo sen sijaan ylittyy tutkimusalueella. Ohjearvon ylitykset tapahtuvat vilkkaimmin liikennöidyllä tiellä eli Helsinginväylällä. Vuorokausipitoisuuksiin vaikuttaa merkittävästi autoliikenteen tienpinnasta mekaanisesti nostattama pöly, jonka määrään vaikuttavat liikennemäärien ja etenkin raskaan liikenteen määrien lisäksi meteorologiset olosuhteet, tienpinnan laatu ja teiden hiekoitus ja puhdistaminen.

Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määrittelemien ilmanlaatuviyöhykkeiden avulla pyritään vähentämään pienhiukkasten ja muiden liikenteen päästöjen terveyshaittoja pääkaupunkiseudulla. Minimi- ja suositusetaisytydet määrittelevät viyöhykkeet, joita lähemmäksi ei suositella asutusta. Etäisyys on ilmoitettu metreinä ajoradan reunasta rakennuksen julkisivuun tai oleskelualueen reunaan. Liikennemääränä käytetään arkivuorokauden ajoneuvomäärää.

HSY:n ilmanlaatuvyöhykkeet

Ajoneuvoa	Asuinrakennukset / metriä	
arki-vrk	minimietäisyys	suositusetäisyys
5 000		10
10 000	7	20
20 000	14	40
30 000	21	60
40 000	28	80
50 000	35	100
60 000	42	120
70 000	49	140
80 000	56	150
90 000	63	150
100 000	70	150

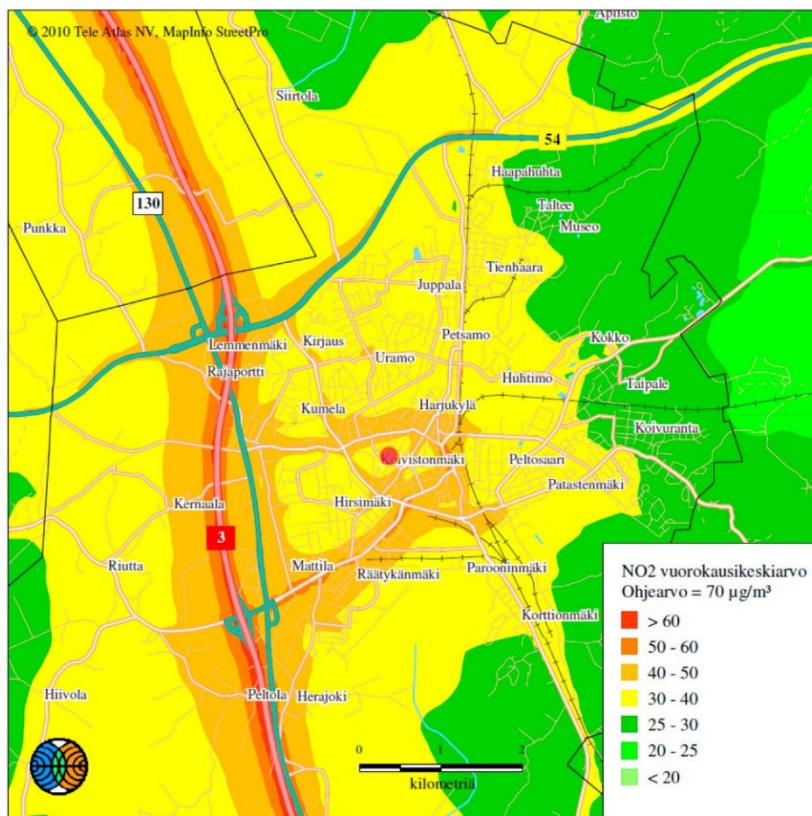

Ilmatieteen laitos 2010

★ = maksimi = 25 µg/m³

Kaikkien päästölähteiden yhdessä aiheuttama hengitettävien hiukkasten pitoisuuden korkein vuosikeskiarvo.

Suunnittelualue on merkitty punaisella ympyrällä.

Ilmatieteen laitos 2010

☆ = maksimi = 90 µg/m³

Kaikkien typpidioksidi-päästölähteiden aiheuttamat korkeimmat vuorokausiohje-arvoon verrannolliset pitoisuudet.

Suunnittelualue on merkitty punaisella ympyrällä.

5.5. KAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Kaavakartta merkintöineen ja määräyksineen on selostuksen [liitteenä 2](#).

5.6. NIMISTÖ

Kaavamuutoksella ei muodostu tarpeita uudelle nimistölle.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1. TOTEUTUSTA OHJAAVAT JA HAVAINNOLLISTAVAT SUUNNITELMAT

Asemakaavaan liittyy havainnekuva, joka esittää yhtä vaihtoehtoa rakentaa kerrostalot tontille, liite 3. Yhden kerrostalon sijasta voidaan rakentaa kaksi, jotka ovat kulmittain toisiinsa nähden.

7. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Jari Jokivuo	kaavoitusarkkitehti
Otto Mäkelä	kaavasunnittelija
Anna-Maija Jämsen	vastaava liikennesuunnittelija
Werner Franzén	maankäyttöinsinööri
Elmeri Vähänen	maankäyttöinsinööri
Kimmo Haapanen	mittausinsinööri
Päivi Sundman	kaupunginpuutarhuri

Riihimäellä 18.5.2026
kaavoituksen vastuualue

Jari Jokivuo
kaavoitusarkkitehti

Otto Mäkelä
kaavasunnittelija

Niina Matkala
kaavoituspäällikkö

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

Asemakaavan muutos 3:60 Kaivokatu 6-8, Koivistonmäki

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma eli OAS on lakisääteinen (MRL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

ALOITE

Alueen osittain toteutumaton asemakaava on vahvistunut vuonna 1973. Kolmekerroksiset liike- ja asuinkerrostalot eivät ole vuosikymmenien aikana toteutuneet asemakaavan mukaisesti. Alueen neljä omakotitonttia vanhoine omakotitaloineen ovat tulleet kaupungin omistukseen. Tonttien osalle on syytä laatia asemakaavan muutos, joka mahdollistaa uudelle muodostettavalle tontille laadukkaan asuinkerrostalon rakentamisen huomioiden naapureiden viihtyvyyden säilymisen.

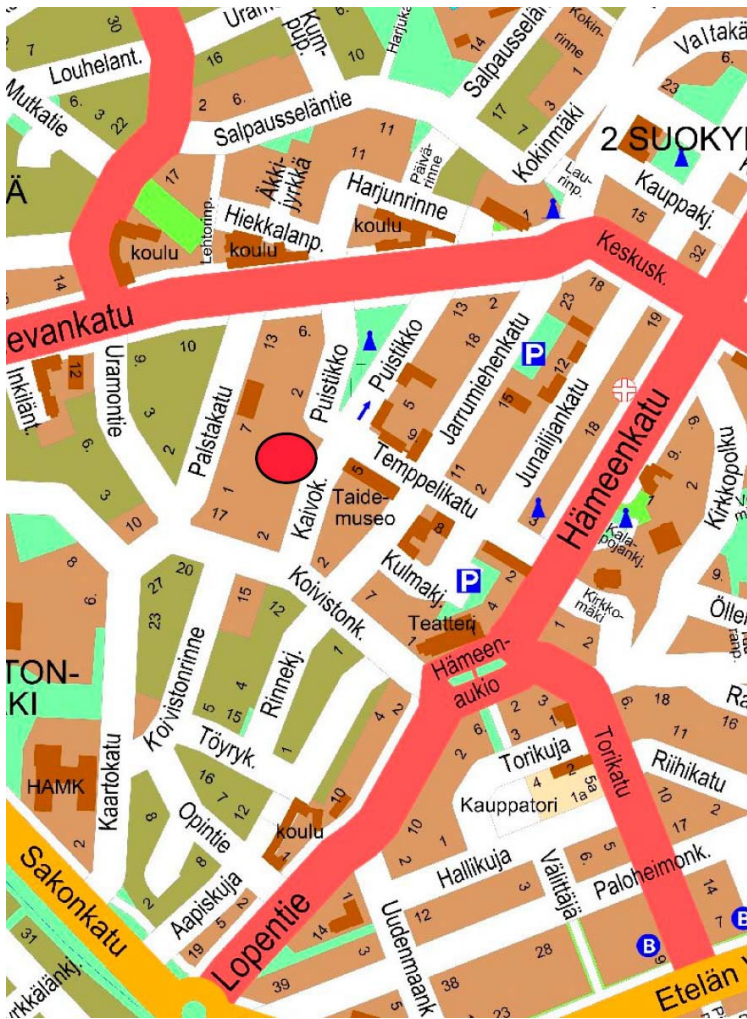
Kaavoituskatsauksessa 2021 on hanke kohteena A10. A-kohteiden hyväksyminen kaupunginhallituksessa merkitsee samalla hankkeiden kaavoituspäätöstä.

Asemakaavamuutos laaditaan kaupungin omana työnä.

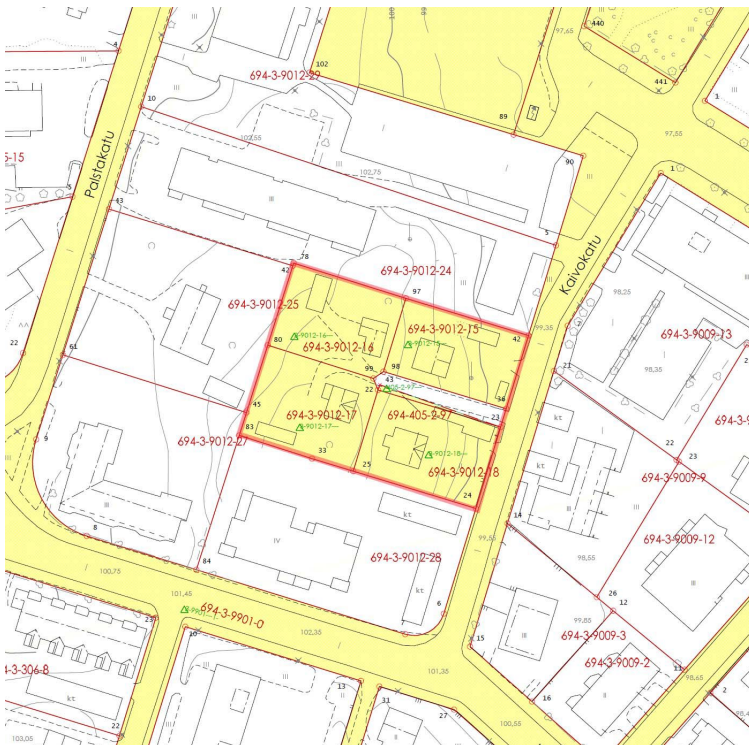
SUUNNITTELUALUE

Kaavoitettava alue sijaitsee noin 900m etäisyydellä rautatieasemasta luoteeseen 3. Koivistonmäen kaupunginosassa.

Aluetta rajaa idässä Kaivokatu, muissa osissa naapurikiinteistöt.

Suunnittelualueen sijainti kaupunkirakenteessa on merkitty punaisella ympyrällä.

Punaisella viivalla rajattu suunnittelualue. Keltaisella värillä on osoitettu kaupungin maanomistus.

Alue on kaupungin omistuksessa. Vanhoille omakotitonteille on yhteydet lakanneen yhteisen alueen kautta.

TAVOITE

Kaupungin tavoitteena on saada lisää asukkaita kaupunkiin kaavataloudellisesti edullisesti keskustaan uudelle kerrostalotontille.

Kaavoituskatsauksessa 2021 on esitetty, että alueelle voisi muodostaa yhden tontin, jonka pinta-ala on noin 3 000m². Tonttitehokkuus voidaan nostaa nykyisen asemakaavan e=0.5 tehokkuudesta siten, että tontille olisi mahdollista rakentaa nelikerroksinen noin 3 700k-m² laajuinen asuinkerrostalo. Nykyinen käytetty rakennusoikeus on alle 400k-m².

LÄHTÖTIEDOT

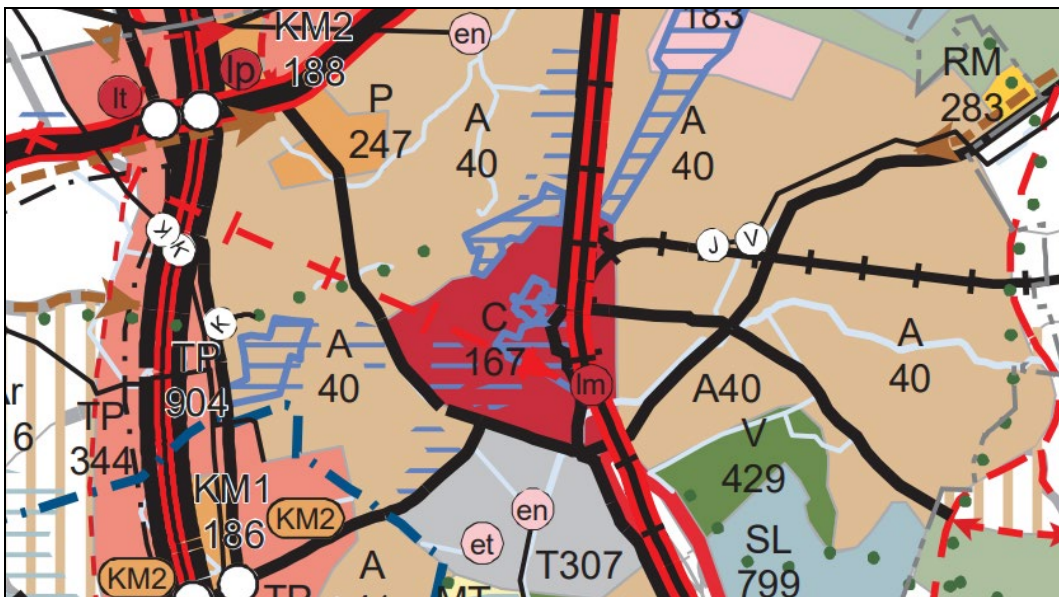
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteuttamista. Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Vaikutukset yksittäiseen rakennushankkeeseen ja maankäyttöön muutoin välittyvät kaavoituksen kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Kanta-Hämeen maakuntakaava

Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 on 12.9.2019 kuulutettu tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman 18.10.2021. Suunnittelualaue on maakuntakaavassa 2040 osoitettu keskustatoimintojen alueeksi (C).

Lisätietoa maakuntakaavasta: <https://www.hameenliitto.fi/alueidenkaytto-ja-saavutettavuus/aluesuunnittelu/maakuntakaava-2040/>

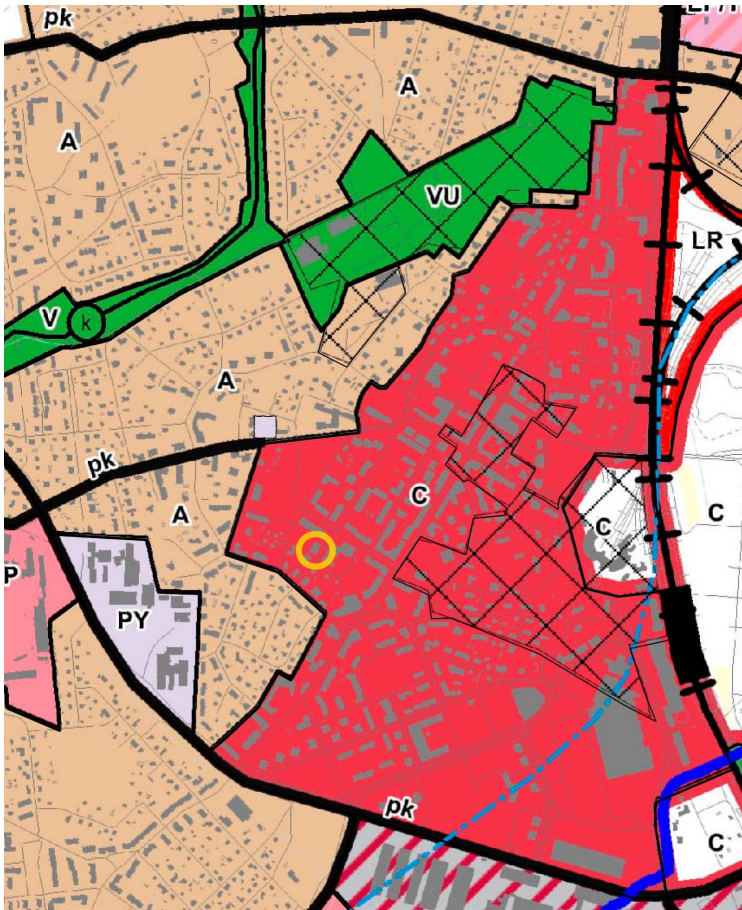
Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040.

Yleiskaava

Riihimäen oikeusvaikutteinen yleiskaava 2035 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2017. Yleiskaava sai lainvoiman 20.8.2017.

Suunnittelualue on yleiskaavassa keskustatoimintojen aluetta (C). Alue on asemakaavoitettu. Alue on tarkoitettu palveluja, hallintoa sekä keskustaan soveltuvia ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkatoimintoja ja asumista varten. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Lisätietoa yleiskaavasta: www.riihimaki.fi/kaavoitus

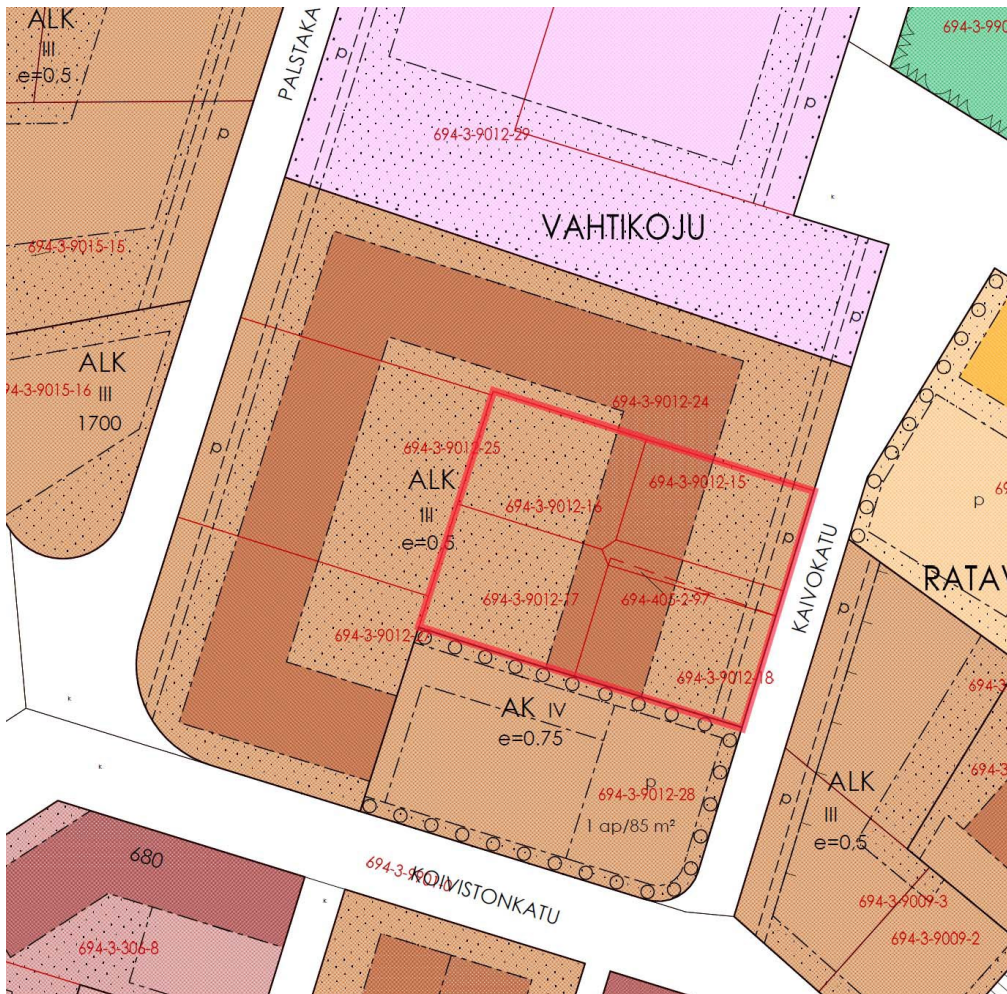
Riihimäen yleiskaava 2035, suunnittelualue on merkitty karttaan oranssilla.

Asemakaava

Suunnittelualueella voimassa oleva asemakaava on vahvistettu vuonna 1973. Tontit ovat osa kokonaan toteutumattomaksi jäänyttä asemakaavaa, jossa olisi syntynyt yhdistettyjen liike- ja asuintalojen kortteli. Rakennusten oli ajateltu muodostavan kaupunkimainen rakenne, jossa keskelle jää suojattu pihapiiri.

Kerrosten lukumääräksi esitetään enintään 3. Kaivokadun ja Palstakadun sivuille tonteille esitetään pysäköintiä. Muuten tontit esitetään istutettaviksi.

Rakennusoikeutta voimassa olevassa asemakaavassa on $e = 0.5$.

*Ote ajantasa-
asemakaavasta,
suunnittelualue on
rajattu punaisella.*

SELVITYSTIEDOT

Alueelta on olemassa seuraavat selvitykset:

- Riihimäen ilmanlaatuselvitys, Ilmatieteen laitos, Riihimäki 2011
- Ilmanlaatumittaukset Riihimäellä, Ilmatieteen laitos, Riihimäki 2016
- Riihimäki liikenneselvitys 2035, Sito 2011, Riihimäen kaupunki
- Riihimäen kaupungin liikennemeluserveys, Riihimäen kaupunki, 2019

Asemakaavatyötä varten tarvitaan lisäksi ainakin seuraavat selvitykset:

- Vesihuollon yleissuunnitelma
- Hulevesiselvitys

Kaavatyötä koskevien selvitysten antamat lähtökohdat esitetään tarkemmin asemakaavaselostuksessa.

Luontoselvitysten laatija Teppo Häyhä arvioi kesäkuun alussa 2021, että selvitystarvetta tällä alueella ei ole.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Osalliset (Maankäyttö- ja rakennuslaki 62 §)

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Tämän kaavatyön osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Riihimäen ympäristönsuojelun vastuualue
- Riihimäen rakennusvalvonnan vastuualue
- Riihimäen vesi, vesihuoltojohtaja
- Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä
- Caruna Oy
- Elisa Oyj
- TeliaSonera Finland Oyj
- Riihimäen Kaukolämpö Oy
- Kanta-Hämeen pelastuslaitos
- Hämeenlinnan kaupunginmuseo, Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo
- Muut yhdistykset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään

Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on nähtävillä koko kaavoitustyön ajan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.riihimaki.fi/kaavoitus. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa työn aikana. Osallistumismahdollisuudet kaavoituksen eri vaiheissa on esitetty tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman liitteessä (liite 1). Kaavatyön aikana saatu palaute kirjataan kaavaselostukseen, jossa myös kerrotaan miten palaute on otettu huomioon kaavoituksessa.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö järjestetään erikseen. Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitetaan Hämeen ELY -keskukselle tiedoksi. Kunnan ja alueellisen ympäristökeskuksen välinen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidetään tarvittaessa.

Kaavan luonnosvaiheen valmistelumateriaalista pyydetään viranomaisilta tarvittavat lausunnot.

Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta.

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Asemakaavamuutoksessa alueen käyttötarkoitus muuttuu ja rakennusoikeutta tulee olemaan yli 3 000k-m². Näillä perusteilla asemakaavan muutos on vaikutuksiltaan merkittävä ja etenee seuraavan kaavion mukaisesti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

VAIKUTUKSELTAAN MERKITTÄVÄT ASEMAKAAVAT JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSET

Asemakaavaprosessin eteneminen Riihimäellä

Aikataulu on esitetty tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman lopussa (liite 1).

KAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI (MRL 9 §, MRA 1 §)

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaali-

set, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitysten perusteella on voitava arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Asemakaavan vaikutukset arvioidaan lähtötietojen pohjalta asiantuntijatyönä. Vaikutusarvioinnissa hyödynnetään myös osallisten mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusarviointi esitetään kaavaselostuksessa. Arvioitavat vaikutukset ovat:

- yhdyskuntarakenteeseen
- kaupunkikuvaan
- rakennettuun kulttuuriympäristöön
- liikenteeseen
- pinta- ja pohjavesiin
- virkistykseen
- terveyteen ja viihtyvyyteen
- asumiseen, lapsiin
- tekniseen huoltoon
- kunnallistalouteen
- työpaikkoihin, elinkeinotoimintaan, yrityksiin

ASEMAKAAVAN LAATIJA

Riihimäen kaupunki

Elinvoiman toimialue / kaavoituksen vastuualue
PL 125, 11101 Riihimäki
(käyntiosoite: Eteläinen asemakatu 4, 3. kerros)

kaavoitusarkkitehti Jari Jokivuo
sähköposti: jari.jokivuo@riihimaki.fi

kaavasuunnittelija Otto Mäkelä
sähköposti: otto.makela@riihimaki.fi

kaavoituspäällikkö Niina Matkala
sähköposti: niina.matkala@riihimaki.fi

Tietoa kaavoituksesta ja kaavoituskatsaus
www.riihimaki.fi/kaavoitus

KAAVOITUKSEN ETENEMINEN JA TAVOITTEELLINEN AIKATAULU

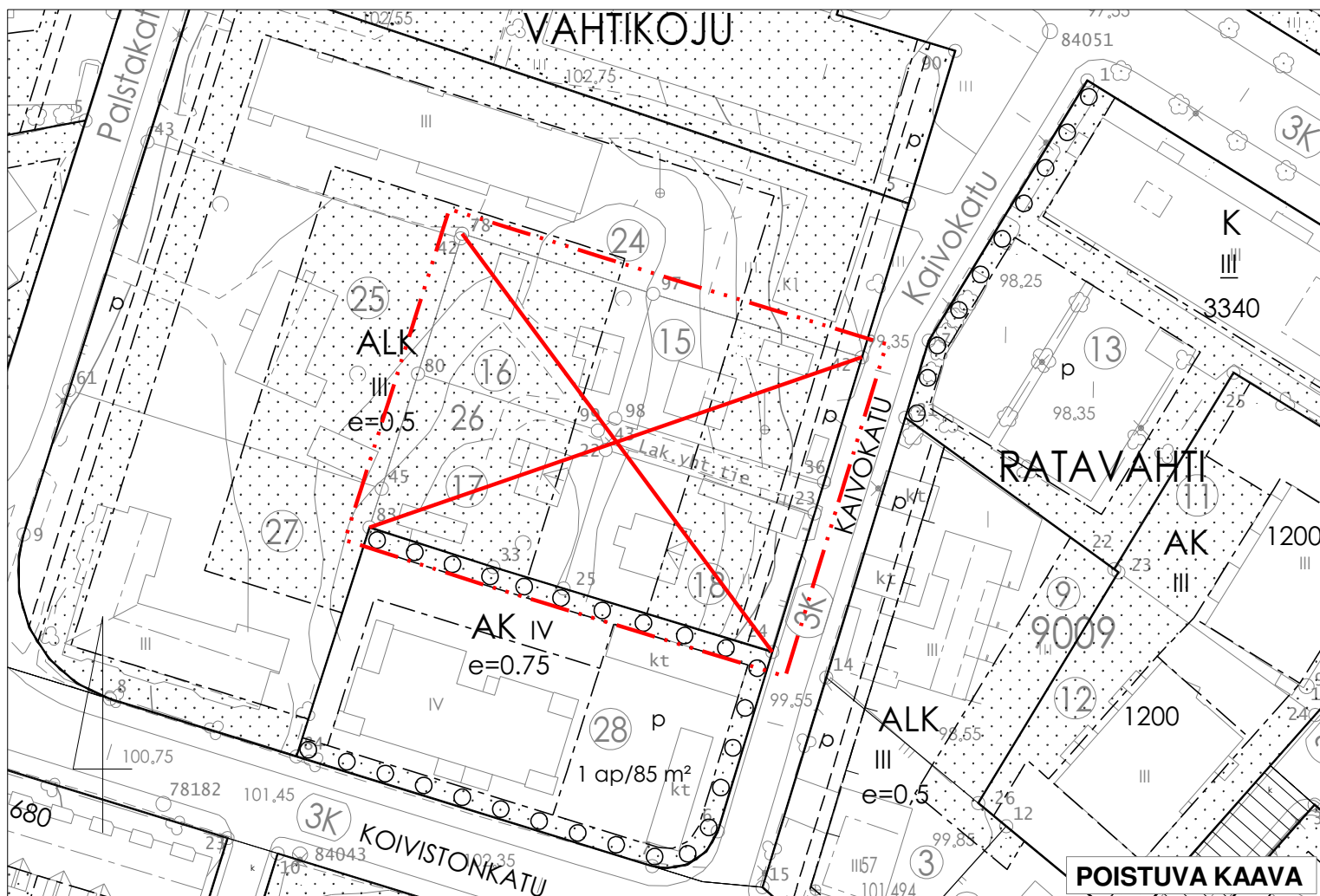
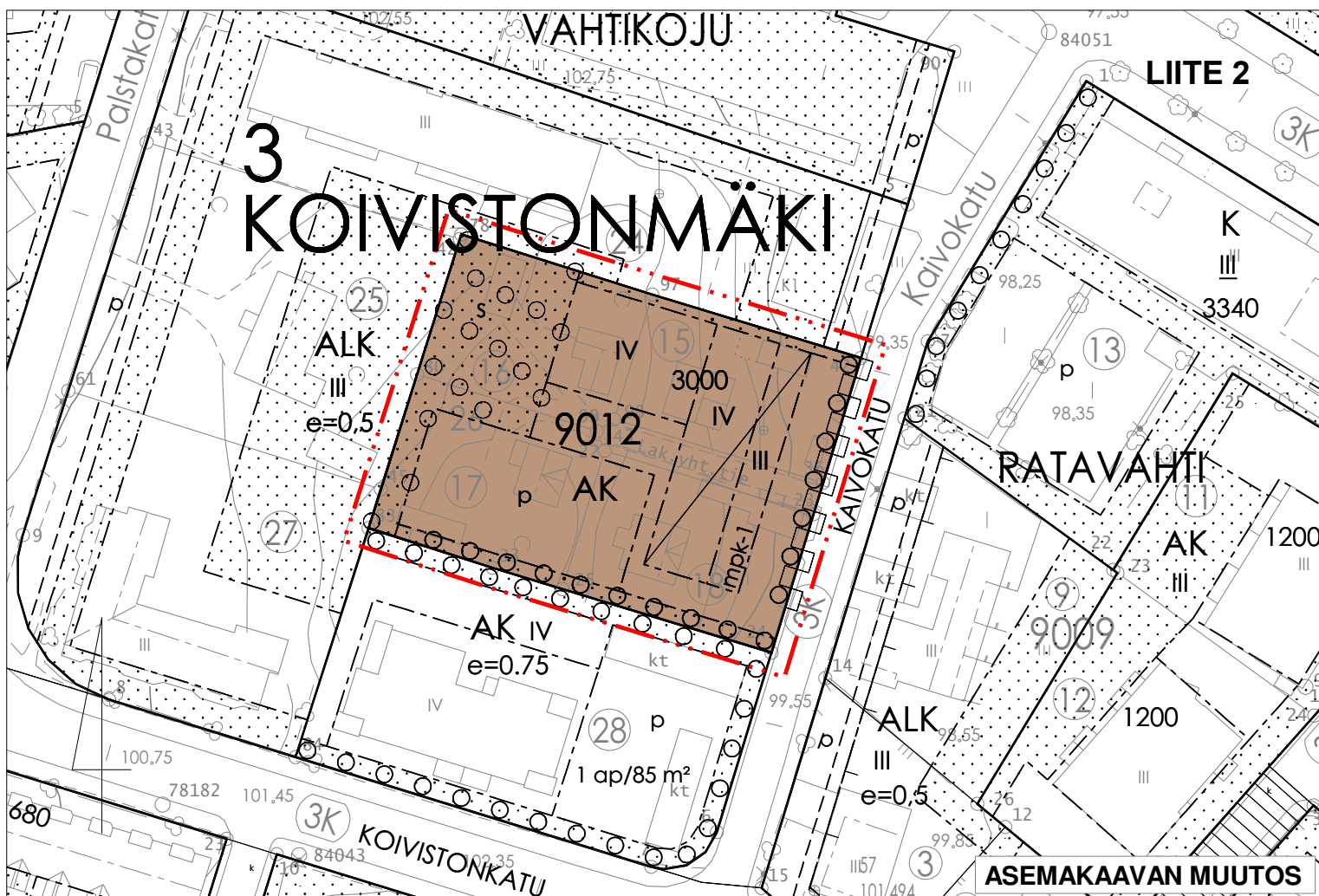
Asemakaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Mikäli asemakaavanmuutoksesta ei jätetä muistutuksia tai valiteta tai ole muuta syytä muuttaa aikataulua hankkeen aikataulu on seuraava:

8/2021	Aloituvsvaihe Kaavan vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville tulosta on ilmoitettu lehtikuulutuksella Aamupostissa ja verkkokuulutuksella kaupungin verkkosivuilla 29.8.2021. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä koko kaavatyön ajan kaavan verkkosivuilla: https://www.riihimaki.fi/Kaivokatu-6-8/
12/2021	Luonnosvaihe Luonnosvaiheessa laaditaan idealuonnoksia ja selvityksiä sekä arvioidaan luonnoksen tai luonnosvaihtoehtojen vaikutuksia. Lisäksi käydään neuvotteluja osallisten kanssa. Luonnosvaiheessa järjestetään osallisten enakkokuuleminen asettamalla luonnosaineisto nähtäville kolmeksi viikoksi. Luonnosvaiheen materiaalit ovat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla (www.riihimaki.fi/kaavoitus) sekä Virastokeskus Veturissa (Eteläinen Asemakatu 4). Nähtävillä olosta kuulutetaan Aamupostissa sekä kaupungin verkkosivuilla. Osallistuminen Osalliset voivat lausua kaavaluonnoksesta mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti. Mielipide osoitetaan kaavoitukselle ja sen voi toimittaa kirjaamoon (Eteläinen Asemakatu 2, PL 125, 11101 Riihimäki tai kirjaamo@riihimaki.fi). Tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Annetut mielipiteet ja lausunnot voidaan julkaista kaupungin verkkosivuilla.
4/2022	Ehdotusvaihe Ehdotusvaiheessa laaditaan kaavaehdotus kaavaluonnoksen pohjalta. Suunnittelussa huomioidaan enakkokuulemisessa esitetyt lausunnot ja mielipiteet. Kaavaehdotus esitellään kaupunginhallitukselle, jonka päätöksellä se asetetaan nähtäville 30 vuorokaudeksi kaupungin verkkosivuilla sekä Virastokeskus Veturiin (Eteläinen Asemakatu 4). Nähtävillä olosta kuulutetaan kaupungin verkkosivuilla. Nähtävillä olon jälkeen kaavan laatija valmistelee vastineet mahdollisiin muistutuksiin. Jos muistutukset eivät aiheuta ehdotukseen olennaisia muutoksia, kaava etenee vastineineen hyväksymisvaiheeseen. Muussa tapauksessa kaupunginhallitus asettaa muutetun kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville Osallistuminen Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen nähtävillä olon aikana. Muistutus osoitetaan kaupunginhallitukselle ja sen voi toimittaa kirjaamoon (Eteläinen Asemakatu 2, PL 125, 11101 Riihimäki tai kirjaamo@riihimaki.fi). Lausuntoja pyydetään tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta. Annetut muistutukset ja lausunnot voidaan julkaista kaupungin verkkosivuilla.
6/2022	Hyväksymisvaihe Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja mahdolliset muistutukset vastineineen sekä esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen. Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto muistutuksen tehneille ja viranomaisille, jotka ovat pyytäneet ilmoitusta ja jättäneet yhteystietonsa. Osallistuminen Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusaikana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollisuus valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.
8/2022	Voimaantulo Kaava saa lainvoiman noin 1,5–2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei ole valitettu.

3 KOIVISTONMÄKI

LIITE 2

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET:

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

3

Kaupungin- tai kunnanosan numero.

KOIV

Kaupungin- tai kunnanosan nimi.

9012

Korttelin numero.

3000

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

IV

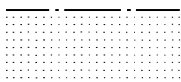
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

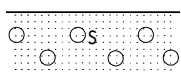
Rakennusala.

Osittain maanpäällinen kellarikerros, jossa saa olla asumista palvelevia tiloja.

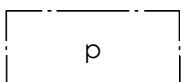
Istutettava alueen osa.

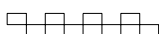
Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Istutettava puurivi.

Pysäköimispaikka.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

KAUPUNKIKUVA JA RAKENTAMISTAPA

Mahdolliset elementtisaumat on häivyttävä arkkitehtuurin keinoin. Näkyvää betonisokkelia ei sallita. Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin. IV-konehuoneet ja tekniset laitteet on sovittava rakennusten arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.

Rakennusten parvekkeet eivät saa olla ulkonevia vaan niiden tulee rajautua ulkoseinien linjaan. Parvekkeet on lasitettava. Asuinhuoneessa on oltava ikkuna.

Rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa yhden Kaivokadun suuntaisen osittain maanpäällisen kellarikerroksen, jossa saa olla asumista palvelevia tiloja. Ulkoiluvälinevarastot, asuntovarastot ja katokset voidaan rakentaa rakennusoikeuden lisäksi ja rakennusalan rajoittamatta. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta. Tämä tila ei mitoiteta autopaikkoja eikä väestönsuojaa. Asumista palvelevat tekniset kuilut ja hormit, yhteistilat, tekniset tilat, autotalli, Parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja eikä väestönsuojaa.

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen ja se tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein. Osan pinnoitteista on oltava luonnonkiveä. Asfalttia saa käyttää vain ajoreiteillä. Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Asuntokohtaiset pihat tulee aidata n. 80 cm korkuisin muurein tai istutuksin. Rakentamisluvan yhteydessä tontille tulee laatia pihasuunnitelma.

LEPAKON ELINYMPÄRISTÖN TURVAAMINEN

Tontilla tulee toteuttaa ja ylläpitää lepakoiden päiväpiloiksi soveltuvia kohteita, kuten lepakkopönttöjä.

HULEVEDET

Hulevedet on ensisijaisesti imeytettävä tontilla. Hulevesien hallinta tulee hoitaa rakentamislupavaiheessa esitettävän tonttikohtaisen suunnitelman mukaisesti. Toissijaisesti tonteilla tulee viivyttaa hulevesiä siten, että viivytysjärjestelmän mitoitustilavuus on 1 m³ / 100 m² vettäläpäisemätöntä pintaa kohden. Viherkattoja ei lasketa em. katto-pinta-alaan. Viivytysrakenteiden tulee tyhjentyä 24 tunnin kuluessa täyttymisestään ja niissä tulee olla suunniteltu ylivuoto. Rakentamisluvan yhteydessä on esitettävä hulevesien hallintasuunnitelma.

PILAANTUNEET MAA-ALUEET

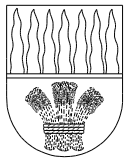
Rakentamisen yhteydessä on varmistettava, ettei maaperä alueella ole pilaantunutta. Mikäli pilaantunutta maata kiinteistöllä todetaan, on maaperä kunnostettava Lupa- ja valvontaviraston edellyttämällä tavalla. Mikäli maaperässä todetaan jättejakeita, on ne poistettava.

AUTOPAIKAT

Autopaikkojen vähimmäismäärät AK-korttelialueella:
1 ap / 120 k-m². Vieraspysäköinti 1 ap / 1000 k-m².

Jos taloyhtiö osoittaa pysyvästi liittyvänsä yhteiskäyttöautojärjestelmään tai muutoin varaavansa asukkailla yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuuden voidaan yhdellä yhteiskäyttöautolla korvata enintään 5 ap.

Pyöräpaikkoja on rakennettava toteutettavaa kerrosalaa kohti vähintään seuraavasti: Asuinkerrostalot 1 pp / 30 k-m², kuitenkin enintään 4 pp / asunto. Vähintään 50 % pyöräpaikoista tulee sijoittaa lukittaviin ja katettuihin tiloihin, loput pyöräpaikat toteutetaan runkolukittavina. Pyöräpysäköintipaikkojen tulee olla helposti saavutettavia sekä sijaita kulkureittien varrella ja sisäänkäyntien läheisyydessä.

RIIHIMÄEN KAUPUNKI

694 3:60

Kaivokatu 6-8

Asemakaavan muutos

ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE:

3. kaupunginosan, Koivistonmäen osaa korttelista 9012.

ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU:

3. kaupunginosan, Koivistonmäen osa korttelia 9012.

käsittely:

OAS MRL 63 § 29.08.2021

Kuuleminen MRL 62 § 14.02.2022 - 15.03.2022

Kuuleminen MRL 62 § 06.06.2022 - 27.06.2022

Kaupunginhallitus 19.09.2022

Nähtävillä MRL 65 § 26.09.2022 - 28.10.2022

Kaupunginhallitus 18.05.2026

RIIHIMÄEN KAUPUNKI ELINVOIMAN TOIMIALA

Riihimäellä 18.05.2026

kaavoituspäällikkö Niina Matkala

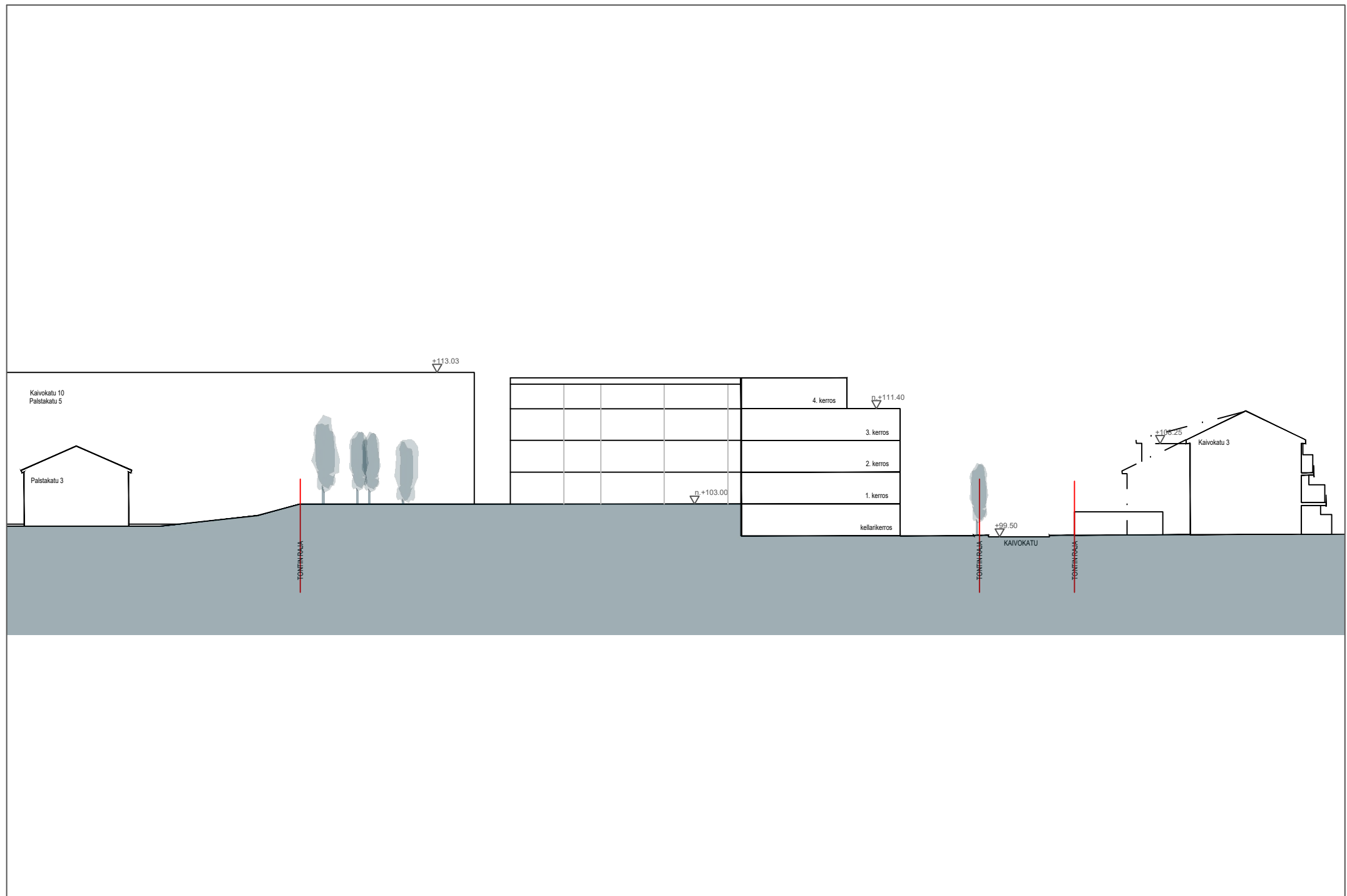
kaavoitusarkkitehti Jari Jokivuo

kaavasuunnittelija Otto Mäkelä

mittakaava 1: 1000

Pohjakartta täyttää alueidenkäyttölain 54 a §:n asettamat vaatimukset. Korkeusjärjestelmä N2000.

kaupungingeodeetti Ari Vettenterä

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Riihimäki	Täyttämispvm	11.5.2026
Kaavan nimi	Kaivokatu 6-8		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	19.9.2022
Hyväksyjä	V - kunnanvaltuusto	Vireilletulosta ilm. pvm	29.8.2021
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	694 3:60
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,3014	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,3014

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,3014	100,00	3000	1,00	0,0000	1493
A yhteensä	0,3014	100,0	3000	1,00	0,0000	1493
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,3014	100,00	3000	1,00	0,0000	1493
A yhteensä	0,3014	100,0	3000	1,00	0,0000	1493
ALK					-0,3014	-1507
AK	0,3014	100,0	3000	1,00	0,3014	3000
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

RAKENNUSHISTORIALLINEN JA KAUPUNKIKUVALLINEN SELVITYS ASEMAKAAVAMUUTOSTA VARTEN

KAIVOKATU 6-8 ASEMAKAAVAMUUTOS 3:60

6.6.2022 JARI JOKIVUO

TÄYDENNETTY 19.9.2022

Sisällysluettelo

Yleistä	2
Asemakaava-alueen analyysi.....	2
Vanhojen asemakaavojen kaupunkiympäristötavoitteita	4
Asemakaava-alueen näkyvyys kaupunkikuvassa.....	8
Selvitykset kiinteistöistä.....	13
Kaivokatu 6	
Kaivokatu 6b	
Kaivokatu 8	
Kaivokatu 8b	

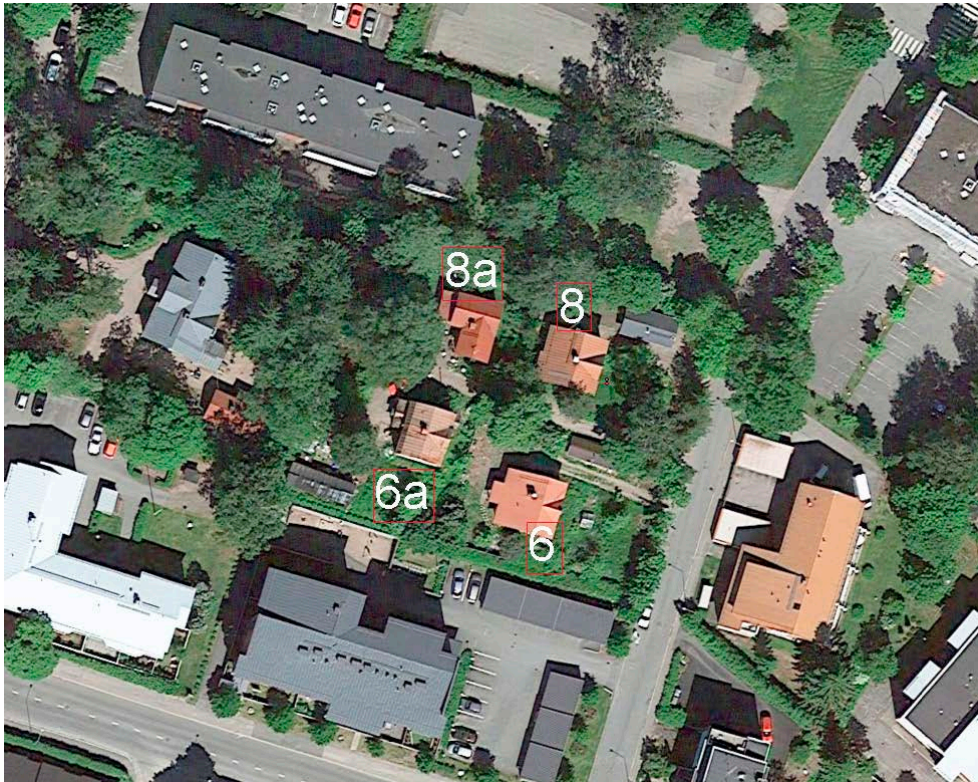
Liite Yle Uutisten artikkeli internetissä 2.8.2016

Liite Artikkelin Riihimäen Sanomissa 3.9.1977

Liite Kaivon välisopimus 1948

Yleistä

Asemakaavatyötä varten tehty selvitys koskee neljää omakotitonttia, joilla on vanhat hirsirunkoiset ja lautaverhoillut omakotitalot. Rakennusten Kaivokadun osoitenumerointi on merkitty alla olevaan ilma-kuvaan. Numeroita on käytetty tässä selvityksessä tonttien yksilöinnissä.

Kaivokadun osoitenumerointi

Neljä tonttia muodostavat kerrostaloympäristöstä poikkeavan pienimuotoisen vehreän keitaan.

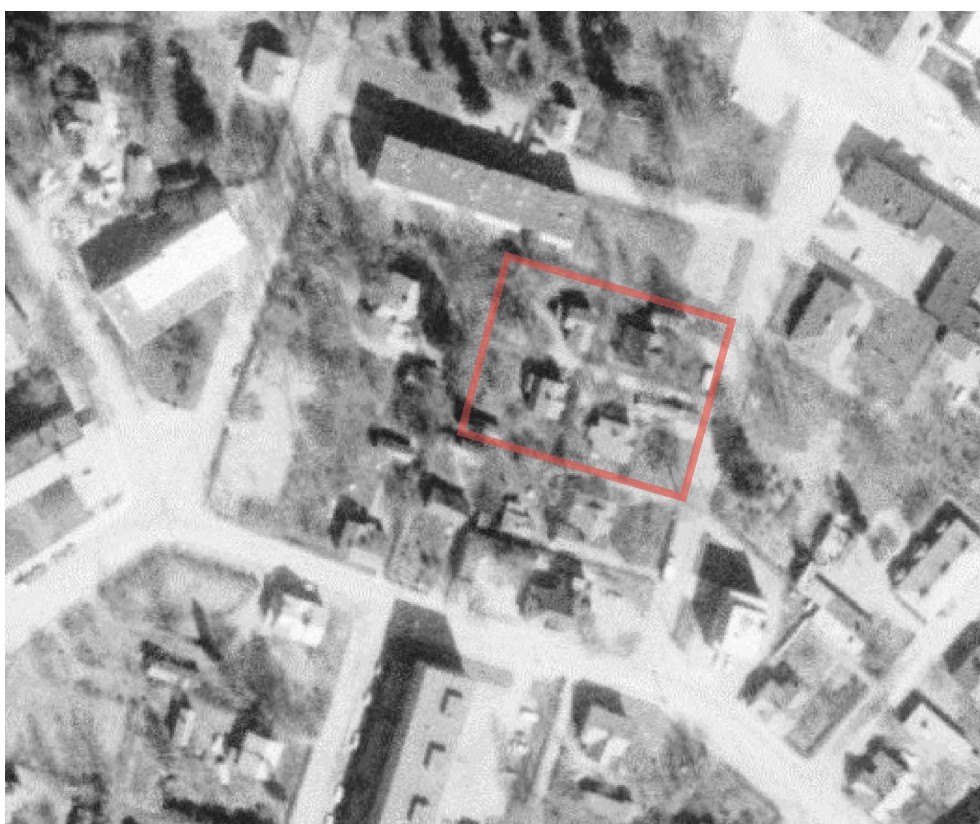
Suunnittelualueen länsipuolella Palstakatu 3 -osoitteessa sijaitseva puurakenteinen suurempi asuinrakennus on rakennettu vuonna 1910. Rakennukset ovat keskenään eri tyyppiset, eikä niillä ole näköyhteyttä keskenään. Palstakatu 3 asuinrakennus (kohde 170) on esitelty Riihimäen rakennetut kulttuuriympäristöt 2020-kirjassa.

Asemakaava-alueen analyysi

Tontit sijoittuvat Koivistonmäen kaupunginosan pohjoisreunaan erillisellä pienellä mäellä. Koivistonmäki on varsinaisesti Koivistonkadun eteläpuolella eikä tätä neljän talon ryhmää yleisesti mielletä samalla alueella olevaksi.

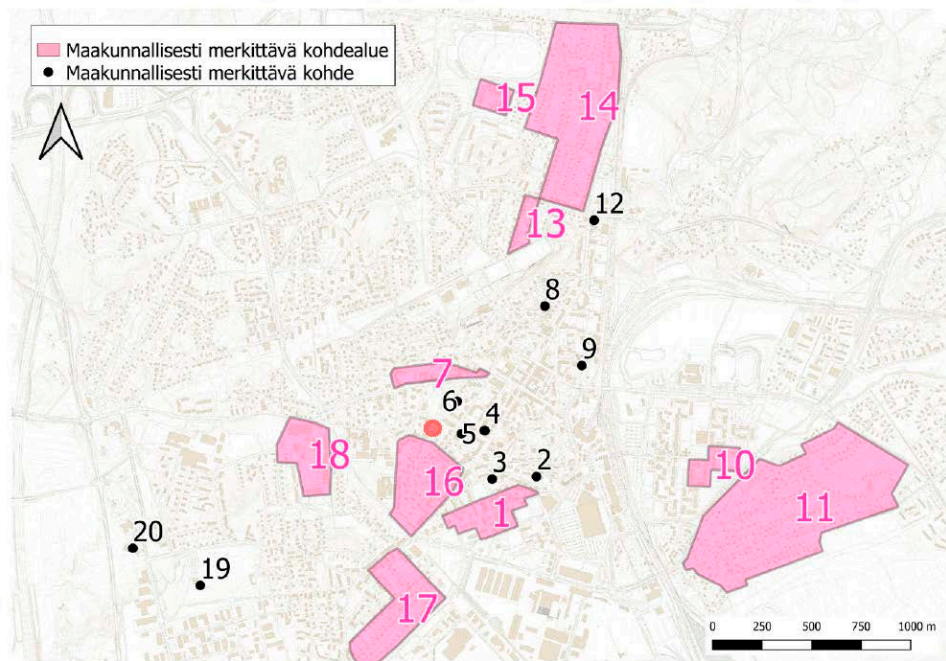
Rakennukset ovat suunnittelualueen keskellä muodostaen oman erillisen kokonaisuuden. Mäki ja runsas kasvillisuus sekä noppamaiset vanhat talot muodostavat ympäristön, joka poikkeaa paljon Kaivokadulla ja Koivistonkadulla kulkijan maisemasta. Puut ja pensaat ovat saaneet kasvaa vuosikymmeniä hoitamattomina. Vanhat pihapiirit ovat näkyvissä, vaikka niiden koristekasvit ovat osittain kadonneet.

Tonttien reunoilla kasvavia puita ja pensaita ei ole tarvetta hävittää uuden rakentamisen yhteydessä, silloin kun ne sijaitsevat tulevan kerrostalon piha-alueella. Uudisrakennus on mahdollista sijoittaa siten, että naapurikerrostalojen parvekkeet ja asuinhuoneiden ikkunat eivät sijoitu lähekkäin. Kaivokadun puolella rakennus sijoittuu kauemmas katulinjasta. Kapea puurivi tontin on rajalla, autotallin ajopiha ja ylin porrastettu asuin kerros terasseineen pehmentävät vaikutusta suoraan tontin reunassa olevaan talon seinään verrattuna.

Asemakaava-alue lähiympäristöineen vuonna 1975

Vuonna 1975 ilmakuvassa on näkyvissä vielä saman korttelin muita puutaloja, jotka olivat vastaavanlaisen yhteisen kulkuyhteyden varrella Kaivokadulta. Rakennukset purettiin 1980-1990-lukujen vaihteessa Koivistonkadun ja Kaivokadun kulmauksen kerrostalon rakentamisen takia. Keskustan korttelin uusiutuminen on ollut kaupungin tahtotila jo pitkään.

Riihimäen taajama-alueella sijaitsevat maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.

Koivistonmäen kaupunginosan vanhojen puutalojen säilyttämisestä kiisteltiin 2010-luvun puolivälissä, [liite 1 \(https://yle.fi/uutiset/3-9065618\)](https://yle.fi/uutiset/3-9065618). Suunnittelualue ei kuulu Koivistonmäen maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, kohde no 16. Suunnittelualueen sijainti on kohdekartassa punaisella ympyrällä.

Vanhojen asemakaavojen kaupunkiympäristötavoitteita

Asemakaavamuutosalue sisältyy Riihimäen ensimmäiseen arkkitehti Harald Andersinin laatimaan asemakaavaan vuodelta 1916. Asemakaava ei toteutunut joitakin uusia katuja lukuunottamatta. Kaivokatu on tuolloin ollut karttojen mukaan nykyisellään.

Nyt asemakaavoitettava alue esitettiin alueena, jolle saa rakentaa enintään kahden asunnon omakotitaloja. Neljälle palstalle jakautunut alue esitetään kahtena huvilatonttina, joissa on toisissaan kiinni olevat ulkokuoneet. Kaupungin keskustan ajateltiin tässä ensimmäisessä asemakaavassa muodostuvan tiiviistä umpikortteleista. Asemakaavoitettava alue kuuluu keskustaa reunustavaan erillisten omakotitalojen mattomaiseen vyöhykkeeseen. Jako keskustaan ja omakotitalojen vyöhykkeeseen melko kaaviomainen.

Harald Andersinin laatima Riihimäen ensimmäinen asemakaava.

Pohjoinen on kartan vasemmassa reunassa.

6

Tonttien asemakaavamerkinnän mukaan tummat rakennusalat ovat ”pienempiä kaupunkitaloja varten, joille pitkin rakennusalan koko pituutta on pystytettävä yhtäjaksoiksi rakennettuja kauttaaltaan kaksi-kerroksisia rakennuksia. Korkeustasot, joihin tällaisten rakennusten kattolistojen yläreunat ja katonharjat on sijoitettava, sekä eri korkeustasojen väliset rajaviivat määrättäköön rakennusjärjestyksen määräämällä tavalla korttelikaavassa”. Asemakaavamuutosalueen korttelissa esitetään keskelle yhteistä korttelipuistoa, johon olisi katuyhteys kahdesta suunnasta.

Meurmanin laatimassa asemakaavassa yhtenäisten kaupunkitalojen alueen eteläpuolella on erillisten vanhojen pientalojen Koivistonmäki. Koivistonmäen alueen säilyttämisestä on tämän tarkastelun loppuosassa liitteenä YLE:n artikkeli. Koivistontien lounais-eteläpuolella sijaitseva Koivistonmäen alue on todettu maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi Hämeen liiton tekemässä MRL:n mukaisessa selvityksessä 2018 - 2019. Selvitys oli myös maakuntakaavoituksen lähtöaineistona.

Vuonna 1925 vahvistuneessa asemakaavassa annettiin pysäköintinormi silloin vielä hyvin harvinaisia autoja varten: ”Kullekin tontille on sijoitettava ajoneuvojen pysäköimispaikkoja, joita tulee olla vähintään 1/5 tontille rakennettujen huoneistojen luvusta.”

*Kullekin tontille on sijoitettava ajoneuvojen
pysäköimispaikkoja, joita tulee olla vähintään
1/5 tontille rakennettujen huoneistojen luvusta.*

Asemakaava-alueen näkyvyys kaupunkikuvassa

Kaivokatu ja suunnittelualue Koivistonkadun suunnasta

Kaivokatu 3, suunnittelualuetta vastapäinen asuntoyhtionen asuntoyhtiö Kaivokadun varrella.

Vanhat puutalot jäävät kerrostalotontin tummanharmaiden pysäköintikatosten taakse mäen rinteelle ja päälle. Katumaisema on avoin, reunoilla on vihreää. Katutila ei ole keskustamainen vaan selvästi asuntokatu. Katuvalaistus on niukka, kapea jalkakäytävä on kadun eteläpuolella, ei kaavamuutosalueen sivulla. Uusi Kaivokadun suuntainen rakennusmassa ei muodosta rajattua kaupunkimaista katutilaa jatkossakaan, vaan enemmän esikaupunkimaisen laajemman näkymän. Autot eivät sijoitu kadun varrelle vaan tontille. Uusi puurivi ja mahdollisesti kapea pensasistutus sen juurella pehmentää näkymään nykytilaa vastaavaksi. Uudisrakennuksen porrastettu pääty tulee näkymään uutena elementtinä Koivistonkadulle päin.

Kaivokatua. Oikealla suunnittelualueeseen kuuluvan Kaivokatu 8:n portinpylväät.

Tonttien yhteinen kuja. Kuja on Meurmanin 1925 asemakaavassa korttelipuistoon johtavana kapeana katuna.

Kujaa, vasemmalla Kaivokatu 6a.

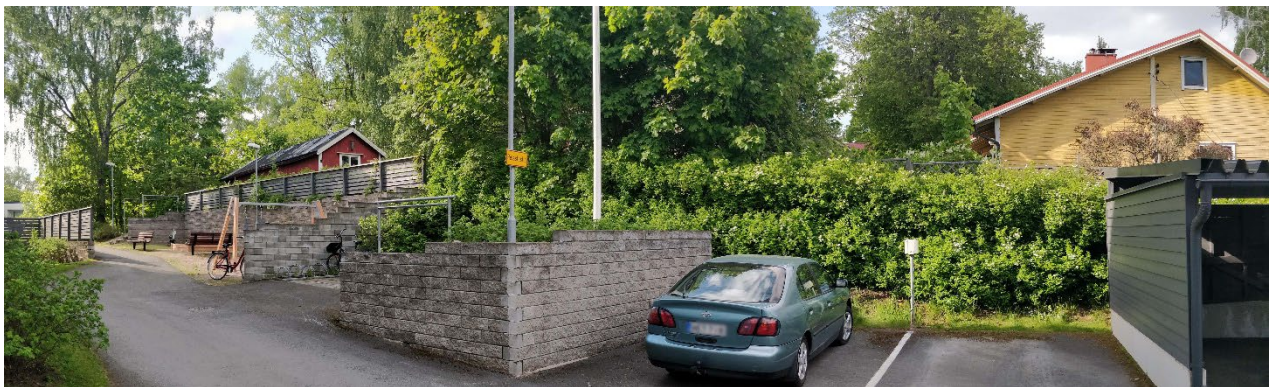

Temppelikadun suunnasta

Temppelikadun suunnasta nykyisiä puutaloja ei juuri huomaa puiden lehvästöjen takaa. Kadun reunan tilanne tulee muuttumaan rakennetumman näköiseksi koska tässä suunnassa ei ole näköesteitä, ainoastaan hyvin hoidettu lähes tasainen nurmikenttä naapurilla. Puurivi kadun reunassa ja mahdollisesti pensaita puiden alla pehmentää vaikutusta lähemmäs nykyistä. Kaivokatuun nähden poikittainen kerrostalomassa rajaa tonttia, samoin Kaivokadun suuntainen rakennuksen pääty.

Asemakaava-alue Kaivokatu 10 (Palstakatu 5) alemmalta pysäköintialueelta katsoen.

Alue naapurikiinteistön Koivistonkatu 13-15 pihalta katsottuna. Oikealla keltainen Kaivokatu 6 asuinrakennus ja vasemmalla punamullan värinen Kaivokatu 6a piharakennus.

Kiinteistöt

Rakennusten alkuperäisistä rakennusajankohdista ei löydy tietoja kaupungin rakennusvalvonnasta tai muistakaan arkistoista. Rakennusten suunnittelijat ja rakentajat ovat olleet paikallisia rakentamisen taitajia.

Neljästä vanhasta omakotitalosta kolmella on ollut sama rakennuttaja Juho Heikinpoika Lehtonen. Hän vuokrasi Juho Penttilältä vuonna 1903 palstan osoitteessa Kaivokatu 6. Tämä tieto ja suuri osa rakennusten historiaa koskevista tiedoista on saatu Juho Heikinpoika Lehtosen tyttären pojanpojalta Raimo Sireeniltä.¹

Kaivokatu 6 talon osoite oli vielä sen rakentamisen aikaan Koivistonmäki 82, myöhemmin Sepänkatu, kun Riihimäen kadut saivat nimensä.

Juho Heikinpoika Lehtonen oli ammatiltaan tihtari. Tämä nytemmin käytännössä kadonnut ammattikunta tilkitsi hirsitaloja. Juho Heikinpoika oli siis rakennusalan ammattilainen itsekin taloja rakentaessaan. Paikkakunnalla oli Lehtosia useita, joten hän käytti molempia etunimiään. Pian hän myi talonsa junamies Frans Nikulalle ja tämän vaimolle Josefinalle. Tihtari Lehtonen rakensi itselleen uuden edellistä suuremman hirsitalon Kaivokadun varrelle osoitteeseen Kaivokatu 8. Kaivokatu 8:n kadun puoleiseen kulmaan tuli naapuruston yhteisessä käytössä ollut kaivo. Kaivon käytöstä ja hoidosta tehtiin sopimus. Vuonna 1948 kaivo jouduttiin kuivuuden takia perinpohjin uusimaan, jolloin myös uusittiin sopimus.²

Kolmas talo tuli Juho Heikinpoika Lehtoselle työn alle vuoden 1912 paikkeilla. Palsta ja rakennus sijaitsevat ensin rakennetun kaivokatu 6 talon ylärinteen puolella. Juho Heikinpoika Lehtonen rakensi kaikista taloistaan aina edellistä suuremman.³

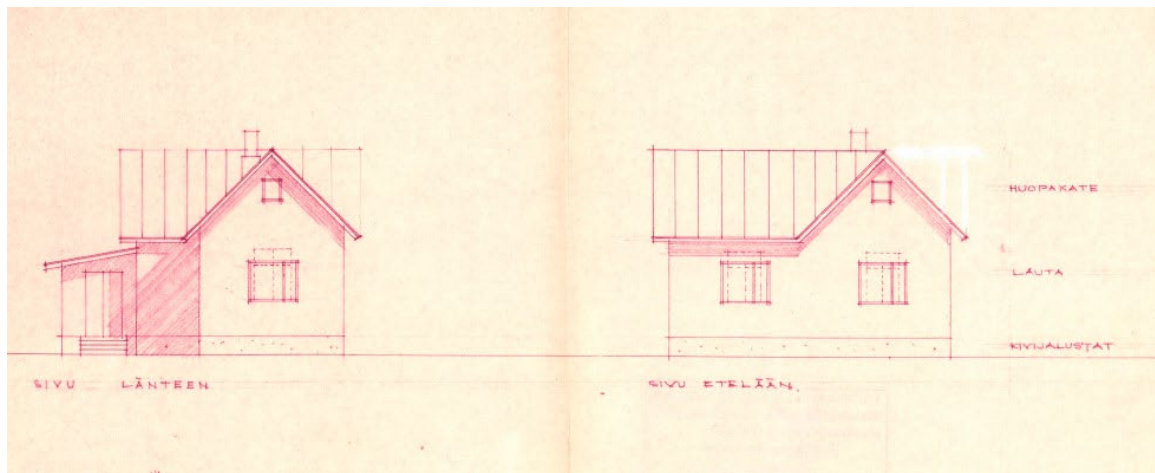
Kaivokatu 8 omakotitalosta on muutoslupa vuodelta 1958, jolloin vanhasta olohuoneesta tehtiin eteishalli. Ikkunat suurennettiin erkkerityyppiseksi ajan muodin mukaisesti. Samassa yhteydessä rakennettiin myös uusi sisäänkäynti. Talon omisti tuolloin veturinkuljettaja Edvin Himberg. Suunnitelman laati rakennusmestari Kauko Lehtinen, joka on suunnitellut kaupunkiin useita kohteita.

Samalle tontille haettiin uudelle pihasaunalle rakennuslupa vuonna 2007. Punamullan värinen piharakennus rakennettiin luvan tultua voimaan, lopputarkastus pidettiin vuonna 2012.

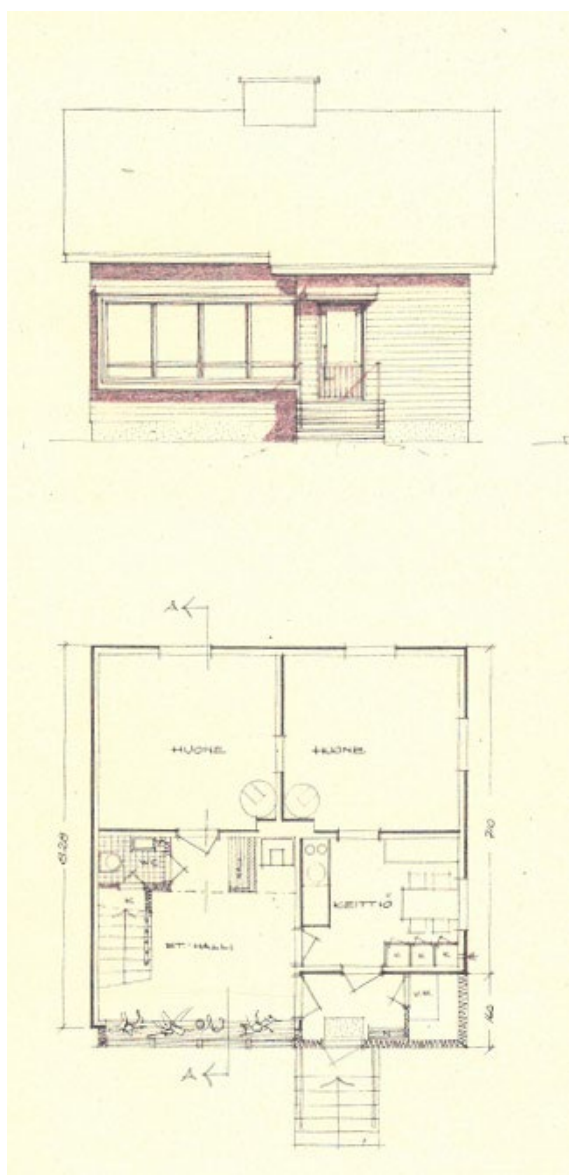
Kaivokatu 8a on ainoa hirsirakennus, joka on toisen henkilön rakentama ja omistama. Asuinrakennuksen julkisivuihin anottiin ja saatiin rakennuslupa muuttaa vanhat T-ikkunat uudenaikaisiksi vuonna 1964. Muutos työn suunnitteli Riihimäelle paljon rakennussuunnitelmia laatinut rakennusmestari Urho Lehtonen.

Talossa asui 2000-luvun vaihteessa Eija Ogadigbo, joka osti viereisen 6a-talon. 6a-talon pihamaalle tuli valkoinen työhuonerakennus nukentekijän ja -korjaajan tarpeisiin.⁴

Muista suuremmista muutoksista ei ole jäänyt tietoa.

Kaivokatu 8a vuonna 1964. Ikkunamuutokset suunnitteli rakennusmestari Kauko Lehtinen.

Kaivokatu 8 vuonna 1958, muutokset suunnitteli rakennusmestari Urho Lehtonen.

Kaivokatu 6 tontti

Kaivokatu 8 tontti

Kaivokatu 8a tontti

¹ Suullinen tiedonanto Juho Heikinpoika Lehtosen tyttären pojanpojalta Raimo Sireeniltä 2.9.2022

² Suullinen tiedonanto Raimo Sireeni 2.9.2022 sekä Riihimäen Sanomat 3.9.1977 artikkeli "vanhat rakennukset kertovat".

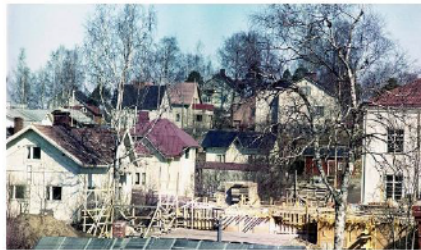
³ Suullinen tiedonanto Raimo Sireeni 2.9.2022 sekä Riihimäen Sanomat 3.9.1977 artikkeli "vanhat rakennukset kertovat".

⁴ Suullinen tiedonanto Raimo Sireeni 5.9.2022

Kulttuuri

Työväen asuinalue Riihimäellä vastusti kaavasuunnitelmia ja säästyí nousukauden hullutuksilta

Suomessa ehdittiin menneinä vuosikymmeninä raastaa maantasalle paljon vanhaa rakennuskantaa. Riihimäellä Koivistonmäen yli satavuotinen asuinalue on onnistunut torpata hulluimmatkin kaavoitus suunnitelmat. Nyt alue on kuin pieni kylä keskellä kaupunkia.

Kuva: Odert Lackshéwitz /Riihimäen kaupungin museo

TIINA KOKKO

2.8.2016 • Päivitetty 2.8.2016 14:19

Mistä on kyse?

- Koivistonmäki on omaleimainen asuinalue Riihimäellä
- Ensimmäiset talot rakennettiin jo 1800-luvun puolella, mutta alue rakentui nopeasti 1900-luvun alussa
- Monet kaavasuunnitelmat uhkasivat Koivistonmäkeä, mutta alue onnistui säilyttämään alkuperäisen henkensä

Sivussa keskustan hälystä on maa on noussut muuta kaupunkia korkeammalle. Mäen juurella on harmaita kerrostaloja, mutta Koivistonmäkeen niitä ei koskaan rakennettu. Se on kuin pieni kylä keskellä kaupunkia. Sen rinteillä on rakastettu ja leikitty. Taivaanrannan kajosta pikkupojat katsoivat, kuinka Helsinkiä pommitettiin.

Talot rakennettiin siihen mihin sattui rinne antamaan myöden, ei siihen mihin asemakaava olisi ne sijoittanut. Monesta talosta näkyy rakentajan maku. Ikkunat noin ja katto näin, erilainen kuin naapurilla. Koivistonmäen ensimmäiset talot nousivat 1800-luvulla, käsivoimin hirrestä.

Oli tosi suuria suunnitelmia tälle alueelle. Piti tehdä isoa liikerakennusta ja pistää matalaksi lähes kaikki mitä täällä oli.

Päivi Yli-Karhula

Korkeimmalla kohdalla on vihreäksi maalattu talo. Nyt siellä asuvat uudet asukkaat, mutta se ehti olla 60 vuotta Pertti Aarnion kotitalo. Pari lumista talvea kypsytti miehen ajatuksen helpommasta elämästä kerrostalossa Koivistonmäen juurella.

Pertti Aarniolla on alueesta paljon muistoja. Hän vie katsomaan Koivistonmäen nurkkaa, josta avautuu näkymä etelän suuntaan.

– Me pikkupojat kävimme tässä useinkin talvisodan ja jatkosodan aikana katsomassa kun Helsinkiä pommitettiin. Tästä näkyi kun tuo koko eteläinen taivaanranta oli valoisa. Näkyi niitä pommien valoja, jotka välillä olivat kirkkaammat ja välillä taas tummemmat.

Vaikka naapuriin rakennettiin kerrostaloja, Koivistonmäelle niitä ei koskaan noussut. Mutta paljon ei puuttunut, että historiallinen, työväen asuinalueen piirteitä omannut alue olisi menettänyt omaleimaisuutensa.

Kriittisin aika 1960-luvulla

Kuva: Riihimäen kaupungin museo

Koivistonmäki rakentui melkein heti sen jälkeen kun rautatie rakennettiin Riihimäen poikki. Vanhimmat talot olivat 1800-luvun puolelta ja 1900-luvun alussa Koivistonmäki sai nopeasti lisää asukkaita.

Tietenkin Riihimäen päättäjät iskivät silmänsä alueeseen. 1910-luvulta lähtien on pöydälle nostettu monenlaista asemakaavaehdotusta. Nousukausi tuntui Koivistonmäessä saakka, piti olla uutta ja hienoa, myyntiä ja markkinaa. Kriittisintä aikaa elettiin 1960-luvun lopulla.

– Oli tosi suuria suunnitelmia tälle alueelle. Piti tehdä isoja liikerakennusta ja pistää matalaksi lähes kaikki mitä täällä oli vanhaa rakennuskantaa, sanoo Riihimäen kaupunginmuseon amanuenssi Päivi Yli-Karhula, joka itsekin asuu nykyään alueella.

Helmi alkoi paljastua

Koivistonmäen pelastus koitti vuonna 1983. Silloin Koivistonmäki sai asemakaavan, joka pyrki uudistamisen ja kiillottamisen sijaan säilyttämiseen.

Päivi Yli-Karhula ja Pertti Aarnio ihastelevat sitä, kuinka asemakaavan vastustaminen säilytti Koivistonmäen tähän päivään saakka. Kuva: Tiina Kokko / Yle

Alueesta tehtiin 1970-luvulla mittava selvitystyö.

– Täältä inventoitiin rakennukset ja katsottiin mitä tälle alueelle voitaisiin tehdä. Ja ehkä se yleinen ajan henkikin oli muuttumassa säilyttämisen kannalle pikemmin kuin että kaikki puretaan, sanoo amanuenssin Yli-Karhula.

– Siinä oli onnea aika paljon matkassa, että päästiin sen 60-luvun yli. Silloinhan aika paljon lähti Riihimäeltäkin vanhaa rakennuskantaa.

Yli-Karhula arvelee, että Koivistonmäen onneksi koitui myös se, että se ei ole aivan keskustassa. Toisaalta myös alueen muoto eli mäki saattoi olla hieman hankala uudisrakennusten kannalta.

Koska Koivistonmäen kohtalo oli pitkään epävarma, ehti moni talo päästä huonoon kuntoon. Kun välitöntä uhkaa ei enää ollut, alkoivat rakennuksetkin kohentua. Nyt alue on suoranainen helmi.

Takaisin poikavuosiin

Noiden vuosien jälkeen alueelle on tullut jonkin verran uusiakin omakotitaloja ja vanhoihin on tehty aikojen saatossa laajennuksia, siksi talot voivat olla hyvinkin erilaisia. Mutta henki on samanlainen. Monessa talossa asuu lapsiperheitä ja vanhat omenapuut varjostavat pihvoja. Seutu

Poikien kanssa me täällä temmellettiin.

Pertti Aarnio

tarjoaa nykyäänkin monta leikkipaikkaa. Rinnettä pitkin kulkee pulkka lujaa vielä tänäkin päivänä.

– Poikien kanssa me täällä temmellettiin. Kun tuota katua mentiin alaspäin, sieltä tuli metsä vastaan ja varsinkin se metsä oli meidän suosikkipaikka. Me siellä kävimme "sotia" lasitehtaan ja Hirsimäen poikia vastaan.

Samaisessa metsässä keväisin ja kesäisin myös rakastavaiset viihtyivät. Se oli pikkupoikien mielestä kiehtovaa.

– Me pojat oltiin siitä innostuneita ja kävimme vähän käyttämässä niitä, nauraa Aarnio nyt vuosikymmeniä myöhemmin.

Vanhat rakennukset kertovat

Kaivokatu 6

Kaivokatu kuudessa sijaitseva puurakennus on ensimmäinen Juho Heikinpoika Lehtosen rakentamista kolmesta omakotitalosta. Vanhat riihimäkeläiset tunsivat hänet paremmin lempinimellä "Tihtari" Lehtonen. Lehtonen oli ammatiltaan nimittäin tilkitsijä – tihtari. Paikkakunnalla oli Lehtosia verrattain paljon, minkä vuoksi tihtari Lehtonen käytti virallisesti etunimeä Juha Heikinpoika.

Ensimmäisen rakentamansa talon teki Lehtonen Juho Penttilältä 1903 vuokraamalleen maalle. Pian hän myi talon junamies Frans Nikulalle ja tämän vaimolle Josefinalle. Tihtari Lehtonen ryhtyi rakentamaan toista taloa edellisen läheisyyteen ja teki siitä vähän suuremman. Myytyään sittemmin senkin Lehtonen rakensi kolmannen, jälleen suuremman talon. Pohjimmiltaan mies oli siis ilmeisesti yrittävää ja ahkerää sorttia.

1910 Nikulat myivät talon Lopen Jokiniemestä muuttaneelle Onni Sakari Lehtoselle. Hänet tunnettiin Lopella Ristin tien Lehtosena. Tämä oli Saarijärveltä Lopelle muuttaneen Daavid Lehtosen poika, joka hakeutui Riihimäelle kun vanhemmat muuttivat Karjalohjalle.

Sakari Lehtonen harjoitti Riihimäellä tavara-ajurin ammattia. Ammatin vanhanaikaisuudessa hän siirtyi Sakolle karkaisijaksi.

Sakari Lehtonen kuoli 1959. Talo jäi perikunnalle eli lesken, kahden tyttären ja pojan omistukseen. Leski seurasi miestänsä 10 vuotta myöhemmin.

Nykyään taloa asuu viidettä vuottaan 30 vuoden tauon jälkeen vanhempi tyttäristä Ester miehensä Kalle Aallon kanssa.

Mainittakoon, että talon ensimmäinen osoite oli Koivistonmäki 82. Sitten Riihimäen kadut saivat nimet. Nykyinen Kaivokatu kantoi Sepänpäädin nimeä. Taloa on laajennettu ja peruskorjaus siihen tehtiin parikymmentä vuotta sitten.

Kadunpuolelta katsottuna talo on jokseenkin alkuperäisen näköinen.

Kaivon välisopimus.

Koska allekirjoittaneiden omistama yhteinen kaivo kuivuu-
den takia joutui perinpohjaisen korjauksen alaiseksi, niin pää-
timme uusia myös kaivosopimuksen. Kaivo sijaitsee Riihimäellä
Vahtikoju korttelissa Kaivokadun varrella N:o 8, entisen vetu -
rinkuljettaja Eljas Edvard Himberg'in omistamalla tontilla seu-
raavilla ehdoilla:

1

Kaikilla allekirjoittaneilla osakkailla on yhtäläinen o -
mistusoikeus kaivoon, sekä vedenotto oikeus kuin siltäkin jonka
tontilla kaivo sijaitsee. Siinä tapauksessa että kuka tahansa suu-
rentaa talonsa vuokralaisia käsittäväksi, niin jos vettä riittää
saa hän sopimuksen mukaista maksua vastaan vuokralaisille vettä,
joka maksu menee kaivon korjauskuluihin.

2

Siinä tapauksessa, että Himberg möisi omistamansa talon ja
tontin, tai jos ne perinnön kautta joutuisivat toiselle omista-
jalle, ja yhä edelleen uusille omistajille, niin toisten osa -
miesten omistus- ja käyttöoikeus on silti pysyväinen.

Niin myöskin, jos kuka tahansa allamainituista osakkaista möisi nykyiset talonsa, niin uudelle omistajalle ja yhä edelleen uudelle omistajille, siirtyy samalla kaivon omistus- ja käyttöoikeus ja velvollisuus kunnossapitoon.

Samalla tavalla kuin alkukustannuksetkin on tasan suoritettu, niin on kukin osakas korjauksien sattuessa velvollinen niihin o - saa ottamaan, sekä talvella kaivon edustan puhtaanapitoon.

Näitä sopimuksia on neljä yhtäpitävää kappaletta, kullekin osakkaalle yksi annettuna, joihin on oikeus hakea Kihlakunnan oikeuden vahvistus.

Näihin yllamainittuihin ehtoihin olemme tyytyväiset, sekä sitoudumme niitä noudattamaan.

Riihimäellä, 8:p:nä tammikuuta 1948.

E. E. Himberg

Armas H. Herolz

Ulin Siirni

Lakari Lehtonen

Nimikirjoitukset oikeaksi todistavat:

Elma Ruokanen

Antti Ruokanen

Riihimäen Kaivokatu 6-8:n lepakkotarkastukset 2022

Timo Metsänen
31.8.2022

LUONTOSELVITYS
Metsänen

1 JOHDANTO.....	3
2 ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS.....	3
3 LÄHTÖAINEISTOT, SELVITYKSET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT.....	4
4 KOHTEEN KUVAUS JA TULOKSET.....	5
4.1. Kaivokatu 6.....	5
4.2. Kaivokatu 6a.....	5
4.3. Kaivokatu 8a.....	7
4.4. Kaivokatu 8.....	9
4.2. Havainnot.....	10
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET.....	11
5.1. Johtopäätökset.....	11
5.2. Suositukset jatkotoimista.....	12
LÄHTEET JA KIRJALLISUUTTA.....	12

*Kannen kuva: Kaivokatu 8a:n asuinrakennus © Timo Metsänen, 2022.
Karttojen pohjakartat © Maanmittauslaitos ja Openstreetmap, 2022.*

1 JOHDANTO

Riihimäen kaupunki tilasi keväällä 2022 Luontoselvitys Metsänen Oy:ltä Kaivokatu 6–8:ssa olevien rakennusten lepakkotarkastukset ja lausunnon. Työn tavoitteena oli selvittää kohteessa olevien rakennusten tilanne lepakoiden kannalta.

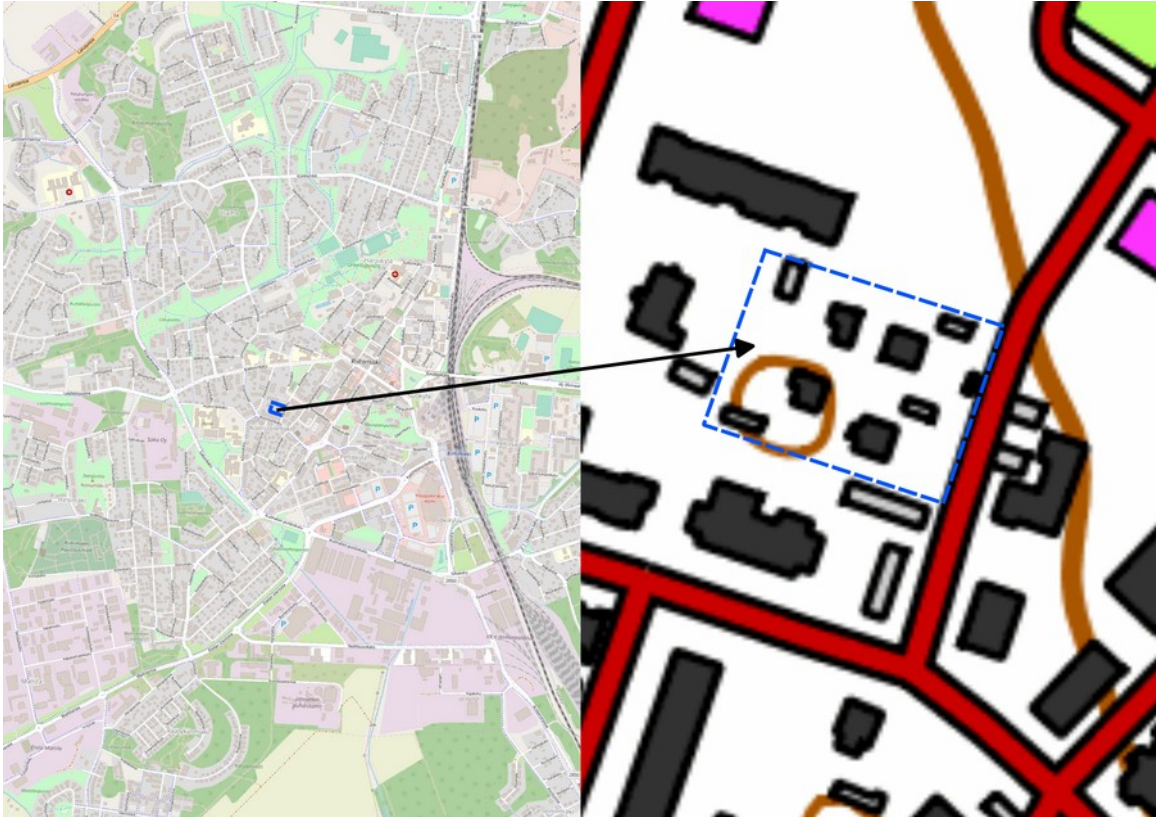
Rakennustarkastuksesta ja raportoinnista vastasi Timo Metsänen. Metsänen on koulutukseltaan ympäristösuunnittelija (AMK) ja luontokartoittaja (eat). Syventävän eliöryhmätentin hän suoritti linnuista sekä nisäkkäät, matelijat, sammakkoeläimet ja kalat -kokonaisuudesta. Metsänen toimii luontokartoitusalaan itsenäisenä yrittäjänä ja omaa kahdenkymmenen vuoden kokemuksen erilaisten luontokartoitusten laatimisesta.

2 ALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Kohde sijaitsee Riihimäellä Koivistonmäen kaupunginosassa, vajaan kilometrin etäisyydellä Riihimäen rautatieasemalta länsi-luoteeseen. Kohde käsittää neljä vanhaa pihapiiriä ja asuin- ja piharakennuksiin.

Rakennusten tarkka ikä ei ollut tiedossa, mutta vanhimmat niistä lienevät noin 100 -vuotiaita. Kaikilla tonteilla on myös piharakennuksia tai sauna. Tontit ovat osin puustoisia ja erilaisia pensaita on myös istutettu ja villiintynyt. Kaksi taloista eivät ole enää käytössä, yhdessä asutaan ja neljättä käytetään järjestötoimintaan.

Alla on esitetty kohteen sijainti yleiskartalla ja peruskarttapohjalla (Kuva 1.).

Kuva 1. Alueen sijainti ja selvitysalueen likimääräinen sijainti peruskarttapohjalla.

3 LÄHTÖAINEISTOT, SELVITYKSET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Riihimäen kaupungilla ei ollut tiedossa kohteesta lepakkohavaintoja, mutta kohde oli arvioitu potentiaaliseksi ja kaavoitusprosessin sekä mahdollisen purkamisen katsottiin voivan vaikuttaa lepakoihin. Rakennustarkastuksien tavoitteena olikin selvittää, onko rakennuksessa merkkejä lepakoiden esiintymisestä.

Rakennukset tarkastettiin (26.8.2022) ja kohteet saatiin tutkittua kattavasti lepakoista. Rakennuksissa merkit lepakoista (esim. papanat) säilyvät yleensä hyvin (jopa vuosia) ja tyypillisesti ainakin lisääntyvät lepakot ovat jo kesäkuun alusta alkaen pääsääntöisesti asuttaneet ko kauden lisääntymispaikkoina toimivat rakennukset.

4 KOHTEEN KUVAUS JA TULOKSET

4.1. Kaivokatu 6

Pihapiirissä on päärakennus ja piharakennus, jossa on sauna. Lisäksi asuintalon kivijalassa on maakellari, jossa on nykyisellään lämminvesivaraaja.

Kuva 2. Kaivokatu 6:n päärakennus. Vinttitilan ikkuna näkyy katonharjan alla ja kellarin luukku vasemmalla nurkalla.

Talossa on peltikatto, piharakennuksessa huopakatto. Talon vinttitilaa on alettu remontoida, mutta remontti on jäänyt kesken. Kohde ei ole enää asuinkäytössä.

4.2. Kaivokatu 6a

Pihapiirissä on päärakennus ja kaksi piharakennusta, joista toinen (punainen) on toiminut ainakin puuceena ja halkoliiterinä ja varastona. Toiseen rakennukseen (vaalea) ei löydetty kaikkia avaimia, mutta paikan eteistila ja toinen huone päästiin tarkastamaan. Rakennuksessa ei ilmeisesti ole varsinaista vinttitilaa ja katto on ainakin ulkopuolelta

katsoen pelkkää peltiä. Kohde ei ole enää asuinkäytössä.

Kuva 3. Kaivokatu 6a:n päärakennus.

Kuva 4. Kaivokatu 6a:n vaalea piharakennus

Kuva 5. Kaivokatu 6a:n punainen piharakennus.

4.3. Kaivokatu 8a

Kaivokatu 8a on asuinkäytössä. Asuinrakennuksen (kansikuva) lisäksi pihassa on piharakennus on yhdistelmä puuliiteriä ja sauna, jotka on rakennettu yhteen. Pihassa on myös vanha maakellari, joka toimii nyt varastona (kuva 8.).

Asuinrakennuksessa on vinttitila (kuva 6.), peltikatto ja savupiippu. Saunarakennus on osin hirsinen ja siinäkin on peltikatto (kuva 7.).

Lisäksi pihassa oli neljä linnunpönttöä.

Kuva 6. Kaivokatu 8a päärakennuksen vinttiä.

Kuva 7. Kohteen piharakennus, jossa mm. sauna.

Kuva 8. Maakellarin oviaukko.

4.4. Kaivokatu 8

Kaivokatu 8 on yhdistyskäytössä. Päärakennuksessa ei ole varsinaista vinttitilaa, vaan yläkerran katto jatkuu ulkokattoon asti (kuva 9).

Kuva 9. Kaivokatu 8:n yläkerta.

Pohjoispuolella on kuitenkin kapea sivuvintti (kuva 10). Lisäksi pihassa on sauna, joka on katto-osiltaan uudehko ja pieni leikkimökki.

Kuva 10. Kaivokatu 8:n sivuvintti.

Myös tässä pihassa, päärakennuksen kivijalassa on maakellarin ovi, joka oli lukittu ja sisälle ei päästy kurkistamaan.

4.5. Havainnot

Lepakon papanoita löydettiin yhdestä tarkastetusta rakennuksesta, Kaivokatu 8a:n asuinrakennuksen vintiltä. Papanat eivät olleet tuoreita ja niitä oli muutama kappale.

Kaivokatu 6:n piharakennuksen vinttitilaan ei päästy, koska kattoluukku oli tiukasti kiinni kateruuveilla. Kyseinen rakennus on melko matala ja huopakattokin melko uusi.

Myöskään Kaivokatu 6a:n vaaleaa piharakennusta ei pystytty puuttuvien avaimien takia tutkimaan kokonaisuudessaan, mutta rakennuksessa ei vaikuta olevan vinttitilaa ja peltikatto on rakennettu suoraan rakennukseen ilman kunnollista välitilaa.

Muista rakennuksista ei löydetty merkkejä lepakoista. Eikä neljästä

linnunpöntöstä Kaivokatu 8a:n pihalta.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

5.1. Johtopäätökset

Kaivokatu 8a:n papanoiden vähyys ja ikä viittaa siihen, että kohteessa ei ole useiden lepakoiden muodostamaa yhdyskuntaa. Kyse on havaintojen valossa päiväpiilosta, jota mahdollisesti on käyttänyt yksi tai yksittäiset lepakot, epäsäännöllisesti. Papanoiden ikää on haastavaa arvioida, mutta niidenkin rakenne ja koostumus viittaa siihen, että edellinen päiväpiilon käyttö on vähintään parin vuoden takaa.

Saman pihan maakellarin ovi on raollaan, mutta voi silti lumen peittäessä oven, olla riittävän tiivis ja säilyttää lämpöä talvella, joten se on mahdollinen lepakoiden talvehtimispaikaksi.

Kaivokatu 6:n kellariin on tehty paikka lämminvesivaraajalle. Tila ei ole lepakoiden talvehtimiselle optimaalinen, mutta sitä ei voida myöskään poissulkea.

Kaivokatu 8:n kellaria ei päästy tutkimaan ja arvioimaan puuttuvien avaimien vuoksi.

5.2. Suositukset jatkotoimista

Mikäli maakellari ja kaksi muuta kellaria on tarkoitus purkaa, on suositeltavaa varmentaa purkua edeltävä lepakkotilanne. Tarkastus on tehtävä talvella lepakoiden horrostamiskaudella, mielellään vähintään kolmesti, tasaisesti talvehtimiskaudelle jakautuen.

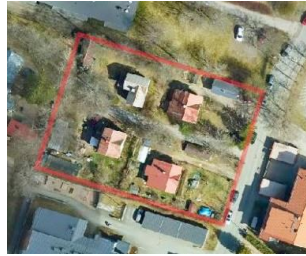
LÄHTEET JA KIRJALLISUUTTA

Mäkelä, K. & Salo, P., 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021.

SLTY, 2012. Suomen Lepakkotieteellinen yhdistyksen ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. Sähköinen dokumentti.
[<https://drive.google.com/file/d/0Bz3hJddSq9mMcmtNLUs5dUdwRFU/view>]

Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109. Edita Publishing Oy. Vammalan Kirjapaino Oy.

Kasvillisuusselvitys
Riihimäki, Kaivokatu 6-8

Puut

Acer platanoides	metsävaahtera
Betula pendula	rauduskoivu
Larix sibirica	siperianlehtikuusi
Malus domestica	tarhaomenapuu
Picea abies	metsäkuusi
Pinus sylvestris	metsämänty
Prunus domestica subsp. domestica	luumu
Prunus domestica subsp. insititia	kriikuna
Prunus padus	tuomi
Quercus robur	tammi
Sorbus aucuparia	kotipihlaja
Tilia cordata	metsälehmus

Pensaat

Diervilla sessilifolia	rusovuohenkuusama
Ribes nigrum	mustaherukka
Rosa spinosissima 'Plena'	juhannusruusu
Rosa 'Splendens'	valamonruusu
Sambucus racemosa	terttuselja
Spiraea chamaedryfolia var. chamadryfolia	idänvirpiangervo
Spiraea 'Grefsheim'	norjanangervo
Syringa vulgaris	pihasyreeni
Viburnum opulus 'Pohjan Neito'	lumipalloheisi

Köynnökset

Parthenocissus inserta	säleikkövilliviini
Lonicera caprifolium	tuoksuköynnöskuusama

Perennat

Bergenia cordifolia / crassifolia

Corydalis nobilis

Dictamnus albus

Doronicum orientale

Hepatica nobilis

Papaver orientale

Ribes uva-crispa

vuorenkilvet

jalokiurunkannus

mooseksenpalavapensas

kevätkuohenjuuri

sinivuokko

idänunikko

karviainen

Sipulikukat

Othocallis siberica (Scilla sibirica)

idänsinililja

Huomioita puustosta:

Isokokoisien lehtikuusen latvusto on karsiutunut

Kriikunat ovat isokokoisia

Metsälehmus on kaksirunkoinen

Tonteilla sijaitsee useampia isokokoisia, vanhoja koivuja

Lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys Kaivokatu 6–8, Riihimäki

RAPORTTI

Riihimäen kaupunki

Tiina Mäkelä

27.2.2023

P47829

27.2.2023

Sisällys

Lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys Kaivokatu 6–8, Riihimäki	3
1 Johdanto	3
2 Selvitysalue	3
3 Lähtötiedot ja menetelmät.....	4
4 Lepakoiden talvehtiminen	4
5 Tulokset.....	5
5.1 Kaivokatu 8a	5
5.2 Kaivokatu 8	7
5.3 Kaivokatu 6	9
6 Yhteenveto ja johtopäätökset	10
Lähteet	11

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

27.2.2023

Lepakoiden talvehtimispaikkaselvitys Kaivokatu 6–8, Riihimäki

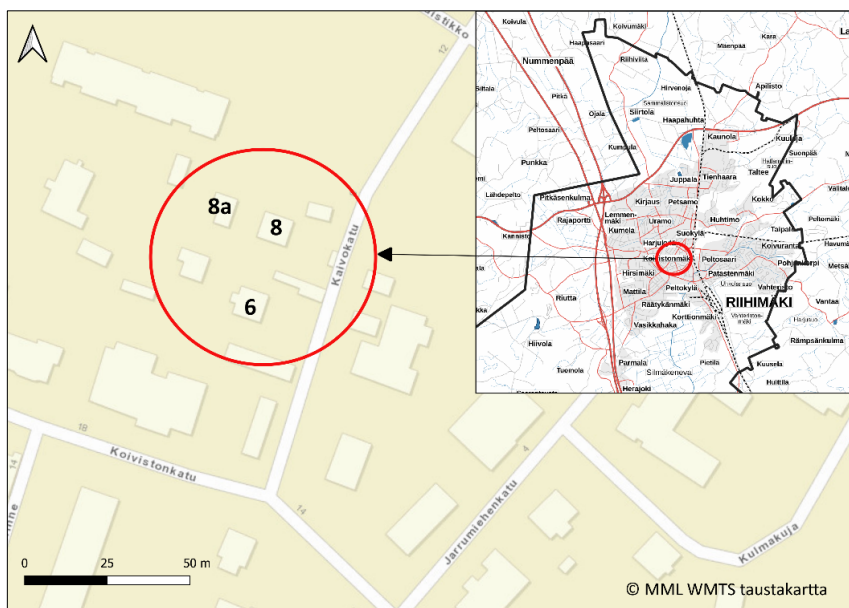
1 Johdanto

Työn tavoitteena oli selvittää, soveltuvatko Riihimäen kaupungin alueella, Kaivokatu 6–8:ssa sijaitsevat kellarit ja maakellari lepakoiden talvehtimispaikoiksi ja talvehtiiko niissä lepakoita talvikaudella 2022–2023. Selvityksen on laatinut biologi, FM Tiina Mäkelä FCG Finnish Consulting Group Oy:stä, jolla on laaja kokemus lepakoiden talvehtimispaikkakartoituksista.

2 Selvitysalue

Selvityksen kohteena oli kolme kellaria, jotka sijaitsevat Riihimäellä osoitteissa Kaivokatu 6–8. Kohteet sijaitsevat Koivistonmäen kaupunginosassa, vajaan kilometrin etäisyydellä Riihimäen rautatieasemalta länsi-luoteeseen.

- Kaivokatu 8a on maakellari
- Kaivokatu 8 on päärakennuksen kivijalassa oleva kellari
- Kaivokatu 6 on kivijalassa oleva kellari, jonne käynti on rakennuksen päädyistä viistön luukun kautta

Kuva 1. Selvityksen kohteena olevien kellarien sijainti Riihimäen kaupungissa.

27.2.2023

3 Lähtötiedot ja menetelmät

Selvityksen kohteena oleviin rakennuksiin ja myös kahteen kellareista on vuonna 2022 kohdistettu kesäaikainen kartoitus, jonka aikana rakennuksista etsittiin merkkejä lepakoiden oleskelusta (esim. papanoita). Selvityksen laati Luontoselvitys Metsänen Oy ja rakennukset tarkastettiin 26.8.2022. Selvityksessä Kaivokatu 8a rakennuksen vintillä havaittiin vähäinen määrä lepakoiden papanoita ja rakennuksessa arvioitiin olleen lepakoiden päiväpiiloja. Papanoiden arvioitiin olevan yli kahden vuoden takaisia. Muissa rakennuksissa ei havaittu merkkejä lepakoiden oleskelusta. Kaivokatu 8 kellaria ei tuolloin päästy tutkimaan lukitun oven vuoksi (Metsänen 2022).

Alueellinen ELY-keskus on lausunut alueen kaavasuunnitelmasta seuraavaa: *"Mikäli maakellari ja kaksi muuta kellaria on tarkoitus purkaa, on suositeltavaa varmentaa purkua edeltävä lepakkotilanne. Tarkastus on tehtävä talvella lepakoiden horrostamiskaudella, mielellään vähintään kolmesti, tasaisesti talvehtimiskaudelle jakautuen."*

Tämän selvityksen yhteydessä kohteena oleviin kellareihin kohdistettiin lepakoiden talvehtimispaikkakartoitus 17.1.2023. Kellareista etsittiin talvehtivia lepakoita, niiden mahdollisesti jättämiä jälkiä (papanoita, virtsajälkiä tai perhosten siipiä lattioilla) sekä arvioitiin yleisesti kellareiden soveltuvuutta lepakoiden talvehtimispaikoiksi. Arvion muodostamiseksi tarkasteltiin muun muassa kellareiden rakenteita (onko lepakoilla pääsyä tiloihin ja löytyykö niistä sopivia piilopaikkoja), kellareiden sisälämpötilaa ja ilmankosteutta. Kellareiden rakenteissa olevat, lepakoiden piilopaikoiksi soveltuvat kolot ja raot tutkittiin tarkkaan.

Työssä käytettiin apuna:

- kosteus- ja lämpömittaria
- lämpökameraa
- endoskooppia rakojen tutkimiseksi
- otsalamppua
- käsivalaisinta

4 Lepakoiden talvehtiminen

Suomen lepakot ovat ajoittaistasalämpöisiä. Säätelemällä kehonsa lämpötilaa lepakko voi vähentää energiankulutustaan. Talvella hyönteisravintoa on vähän, jonka vuoksi lepakot vaipuvat talveksi horrokseen. Lepakot talvehtivat usein maanalaisissa tiloissa kuten luolissa, bunkkereissa ja kellareissa. Osa lepakoista talvehtii rakenteiden (esim. kellarin kiviseinän) pinnalla ja osa hakeutuu halkeamiin ja pieniin koloihin.

27.2.2023

Horrokseen vaipuvan lepakon lämpötila seuraa ympäristön lämpötilaa ja laskee sen mukana 2–3 asteeseen. Talven yli lepakko selviää syksyllä kehoonsa keräämänsä, paljon energiaa sisältävän ruskean rasvan avulla. Lepakoiden on horrostettava kosteissa paikoissa, etteivät ne kuivu. Koloissa talvehtiminen suojaa lepakoita ilmavirtaukselta ja vähentää vesihukkaa. Esimerkiksi Suomeen talvehtimaan jäävän pohjanlepakon talvehtimispaikoissa ilman lämpötilan on havaittu olevan keskimäärin noin +2°C ja ilmankosteuden keskimäärin noin 78 % (Siivonen & Wermundsen 2008). Pohjanlepakon on mahdollista talvehtia myös paikassa, jossa ilman lämpötila laskee jopa hieman nollan alapuolelle. Vesisiipojen on puolestaan havaittu suosivan talvehtimispaikkoinaan hieman lämpimämpiä (keskimäärin noin +4°C) ja kosteampia (ilmankosteus 88 %) paikkoja (Siivonen & Wermundsen 2008).

Euroopan lepakoiden suojelusopimus EUROBATS suosittaa lepakoiden kartoittamista talvehtimispaikoilla tammi-helmikuussa. Tämä ajankohta sopii pohjanlepakaille, viiksi- ja isoviiksi-siipoille, vesisiipoille ja korvayökölle, koska niiden lukumäärät olivat suurimmillaan keskitalvella. Viranomaisohjeistuksen mukaan talvehtimispaikkakartoitusten suositeltu ajankohta Suomessa on tammi-maaliskuu (Mäkelä & Salo 2021).

5 Tulokset

5.1 Kaivokatu 8a

Kellari Kaivokatu 8a:ssa on maakellari. Maakellarin ovi oli tarkastushetkellä jumittuneena reilusti auki ja lämpötila kellarissa on vaihdellut talven aikana lähes ympäristön lämpötilan mukaan. Ulkolämpötilan laskiessa nollan alapuolelle, myös kellarin lämpötila laskee pakkasen puolelle, eikä lepakoiden talvehtiminen kohteessa ole mahdollista.

Maakellarin seinät ovat luonnonkiveä ja ”eteistilan” kivien raoissa havaittiin muutamia lepakon papanoita. Kohdetta on todennäköisesti syksyllä käyttänyt päivälepopaikkana yksittäinen pohjanlepakko tai korvayökö. Kohde ei ollut tarkastushetkellä lepakoiden talvehtimispaikaksi soveltuva eikä se sovellu myöskään lisääntymispaikaksi. Jos kellarin ovi olisi kunnolla suljettu, se voisi toimia yksittäisten pohjanlepakoiden tai korvayökön talvehtimispaikkana.

Tarkastushetkellä kellarin sisälämpötila oli 6°C ja ilmankosteus 60 %

27.2.2023

Kuva 2. Kaivokatu 8a sisäänmeno.

Kuva 3. Kaivokatu 8a kellarin sisätiloja (vas) ja muutamia vanhoja lepakon papanoita kivien raossa (oik).

27.2.2023

5.2 Kaivokatu 8

Kellari Kaivokatu 8:ssa ei sovellu lepakoiden talvehtimispaikaksi, sillä kivijalassa sijaitseva kellaritila menee pakkaselle lämpötilan laskiessa reilusti nollan alapuolelle ja toisaalta sen lämpötila myös nousee helposti ulkolämpötilan noustessa. Kellarin ilmankosteus oli myös liian alhainen. Kellarin ikkunat ovat yksinkertaiset ja kivijalassa oli myös suoria ilmareikiä ulos. Kellarin sisäseinustoilla havaittiin kuitenkin merkkejä lepakoiden oleskelusta aiemmin kesällä tai syksyllä. Kivijalan tyvellä oli useammassa kohdassa lepakoiden papanoita. Kohde on ollut todennäköisesti lepakon tai lepakoiden päivälepopaikka.

Tarkastushetkellä kellarin sisälämpötila oli 7°C ja ilmankosteus 40 %

Kuva 4. Kaivokatu 8 kellarin sisäänmeno ja sisätiloja.

27.2.2023

Kuva 5. Kaivokatu 8 kellarin sisätiloja.

Kuva 6. Kaivokatu 8 kellarin sisätiloja (vas) ja lepakoiden papanoita kivijalan kulmauksessa (oik).

27.2.2023

5.3 Kaivokatu 6

Kellarissa Kaivokatu 6:ssa sijaitsee lämminvesivaraaja ja kohde on liian lämmin ja myös aivan liian kuiva lepakoiden talvehtimispaikaksi. Kellarin kuljetaan ulkopuolella olevan portaikon ja sen alapäässä olevan välioiven kautta. Portaikon yläpäässä on suojana viisto lautaluukku. Myöskään portaikkotila ei sovellu lepakoiden talvehtimispaikaksi, sillä ohuen lautaluukun alla lämpötila laskee pakkaselle, kun ulkolämpötila laskee nollan alapuolelle. Luukun ja sitä tukevan betonireunuksen välissä havaittiin vanhoja lepakoiden papanoita, jotka olivat todennäköisesti viimeisyksyisiä. Kohde on ollut todennäköisesti päivälepopaikkana yhdelle tai useammalle lepakolle. Kohde ei sovellu lepakoiden talvehtimispaikaksi.

Tarkistushetkellä kellarin sisälämpötila oli + 15°C ja ilmankosteus 30 %.

Kuva 7. Kaivokatu 6 kellarin sisäänmeno.

27.2.2023

Kuva 8. Kaivokatu 6 kellarin sisätiloja (vas) ja lepakoiden papanoita portaikon lautaluukun alla (oik).

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Selvityksen perusteella kellarit kohteissa Kaivokatu 6–8 eivät sovellu lepakoiden talvehtimispaikoiksi, sillä niiden lämpötila ja ilmankosteus ovat lepakoille epäsopivat. Lepakoiden talvehtimispaikoilla ihanteellinen lämpötila on nollasta korkeintaan muutamaan asteeseen ja kosteuden tulee olla riittävä, jotta talvehtivat lepakot eivät kuivu. Olosuhteiden tulee myös pysyä suhteellisen tasaisina läpi talven.

Potentiaalisin talvehtimispaikka tarkistetuista kohteista oli maakellari Kaivokatu 8a:ssa. Maakellareissa talvehtii toisinaan yksittäisiä pohjanlepakoita tai korvayökköjä, mutta selvityksen kohteena olevan maakellarin ovi oli jumittuneena auki, jolloin kellarin sisälämpötila painuu pakkasen puolelle lämpötilan laskiessa nollan alapuolelle.

Selvityksen perusteella kellareita ei ole tarpeen tarkistaa talvehtimiskaudella uudelleen, koska ne eivät sovellut lepakoiden talvehtimispaikoiksi. Kaivokatu 6:ssa sekä 8A:ssa havaittiin merkkejä lepakoiden päiväpiiloista, mutta niihin ei todennäköisesti sijoitu lepakoiden

27.2.2023

lisääntymispaikkoja, kuten oli todettu myös elokuussa 2022 laaditussa selvityksessä (Metsänen 2022).

Lähteet

Luontoselvitys Metsänen Oy: Riihimäen Kaivokatu 6-8:n lepakkotarkastukset 2022. Selvitysraportti. 12 s.

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen Ympäristökeskuksen raportteja 47 / 2021.

Siivonen, Y. & Wermundsen, T. 2008: Characteristics of winter roosts of bat species in southern Finland. Mammalia 72: s. 50-56.

Riihimäen kaupunki
PL 125
11101 RIIHIMÄKI

Päätös, luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoitusmääräyksistä, lepakoiden päiväpiilojen hävittäminen Kaivokatu 6–8:n asuinrakennuksen vintiltä ja kellarista, Riihimäki

HAKIJA

Riihimäen kaupunki

HAKEMUS

Riihimäen kaupunki hakee Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista lupaa poiketa lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellosta sekä rauhoitussäännöksistä luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Lupaa haetaan luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajeihin kuuluvan lepakon rauhoitus- ja suojelusäännöksistä poikkeamiseen. Tarkoituksena on hävittää lepakon kesäaikaiset päiväpiilopaikat Kaivokatu 6–8 asemakaavamuutoksen alueelta purkamalla sillä sijaitsevat Kaivokatu 6a ja 8a:n päärakennukset, Kaivokatu 8a maakellari sekä rakennukset 6 ja 8. Poikkeamista haetaan Kaivokatu 6–8 asemakaavan muutoksen toteuttamiseksi.

Asemakaavan suunnittelualueella on neljä vanhaa omakotitaloa piharakennuksineen, lakannut yhteinen alue kulkutienä sekä vanhoja puutarhoja. Kanta-Hämeen maakuntakaavassa 2040 alue sijaitsee keskustatoimintojen alueella. Voimassa olevassa Riihimäen yleiskaavassa 2035 alue sijoittuu keskustatoimintojen alueelle. Riihimäellä on käynnissä yleiskaavan 2050 laadinta, jonka ehdotuksessa alue on osoitettu edelleen keskustatoimintojen alueeksi. Alue on osa 11.5.1973 lainvoiman saanutta ja toteutumatta jäänyttä asemakaavaa, jossa olisi syntynyt yhdistettyjen liike- ja asuintalojen kortteli, jossa kerroslukumääräksi esitetään enintään kolme. Käynnissä olevan kaavaprosessin kaavaehdotus on päivätty 19.9.2022 ja se ohjaa asuinkerrostalojen korttelialueen rakentamiseen, jossa kerroslukumäärä on enintään neljä. Hämeen ELY-keskus edellytti kaavaehdotuksesta 17.11.2022 antamassa lausunnossaan, että ennen kaavan hyväksymistä alueen merkitys lepakoille sekä luonnonsuojelulain mukaisen poikkeuslupan tarve tulee selvittää.

Kaivokatu 6a:n ja 8a:n päärakennuksista, Kaivokatu 8a maakellarista sekä rakennusten 6 ja 8 kellaritiloista löydettiin lepakoiden papanoita. Alueella on tehty kaksi lepakkoselvitystä. Rakennukset tarkastettiin 26.8.2022

30.12.2025

tavoitteena selvittää, onko niissä merkkejä lepakoiden merkeistä (Luontoselvitys Metsänen 2022) ja lisäksi kellarit ja maakellari tarkistettiin 17.1.2023 talvehtimispaikkakartoituksessa (FCG 2023). Tilojen olosuhteet ja talvella tehty tarkastus viittaavat siihen, että ullakkotila ja kellarit eivät sovellu talvehtimiseen, vaan ne ovat olleet päiväpiiloja kesällä ja syksyllä. Selvitysten mukaan tilat eivät todennäköisesti ole lisääntymispaikkoja. Selvitykset viittaavat, että tilat eivät ole kovin aktiivisessa päiväpiilokäytössä ja yksilömäärät ovat alhaisia.

Hakija katsoo, että purkaminen ei vaaranna lepakoiden suotuisan suojelutason säilymistä Riihimäellä, koska haitta Riihimäen lepakkokannalle on vähäinen. Kaivokatu 6–8 rakennusten purkamisen myötä lepakoiden rakennuksissa olevat kesäkauden päiväpiilopaikat häviävät, mutta selvitysten mukaan ne eivät vaikuta olleen lepakoiden kovin aktiivisessa käytössä. Riihimäen keskustan länsipuolella, johon Kaivokatu 6–8 sijoittuu, on useita Kaivokatua parempia lepakkoalueita.

Riihimäellä on tehty koko kunnan kattava lepakkoselvitys vuonna 2007 (Siivonen & Wermundsen 2007) sekä noin 20 pienempää lepakkoselvitystä, joiden perusteella Riihimäeltä on todettu noin 30 lepakkoaluetta. Saatavilla olevien selvitysten perusteella hakija katsoo, että Riihimäen tärkeimmät lepakkoalueet ovat 2007 määritellyt 26 aluetta sekä Riihimäen varuskunta-alue ja että tärkeimmät lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat todennäköisesti muutaman kilometrin säteellä niistä.

Kaivokatu 6–8 läheisyydessä on viisi 2007 selvityksessä todettua lepakkoaluetta. Näistä Kaivokatu 6–8 välittömässä läheisyydessä on luokan III (monimuotoisuutta tukeva ja turvaava alue) lepakkoalue 9, jossa havaittiin n. 5 saalistavaa pohjanlepakkoa. Hakijan mukaan muita tunnistettuja tai potentiaalisia lepakkoalueita lähialueella ovat 600 m etäisyydellä sijaitseva Urheilupuisto (alue 5), kilometrin etäisyydellä hautausmaa ja lasitehtaan alue (alue 7), 900 etäisyydellä Kuoppakadun hiekkakenttä (alue 8), 500 metrin etäisyydellä veturitallit (alueen 10 lähialue), 200 m etäisyydellä Keskuskirkon vanha puurakennus sekä 100 m etäisyydellä Itsenäisyyden puiston vanhat puut. Alueilla on tavattu lähinnä saalistavia pohjanlepakoita, osalla myös korvayökköjä.

Hakija katsoo, että haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää asentamalla sopiviin kohtiin lepakonpönttöjä. Hakemuksessa pönttöjä esitetään asennettavaksi kahdelle alueelle, asemakaavamuutoksen alueelle sekä läheiselle kaupungin puistoalueelle Koivistonmäelle, yhteensä 5–7 kappaletta.

Hakija katsoo, että purkamiselle on erittäin tärkeän yhteisen edun kannalta pakottava syy. Riihimäen kaupungin tavoitteena on kehittää kaupungin keskusta-aluetta yhdyskuntarakennetta tiivistämällä. Kaivokatu 6–8 sijoittuu vain vajaan 500 metrin etäisyydelle kaupungin kaupallisesta ydinkeskustasta, jonka elinvoiman kehittämistä asemakaavamuutoksen mahdollistama uusi kerrostaloasuminen tukee. Kaivokatu 6–8 tontin purkava täydennysrakentaminen on kaupungille erittäin tärkeää niin

30.12.2025

kaavataloudellisesti kuin strategisesti oikeaan paikkaan kohdistuvan asukasmäärän kasvun kannalta.

Hakijan mukaan muuta tyydyttävää ratkaisua rakennusten purkamiselle ei alueen maankäyttötavoitteet huomioiden ole. Rakennusten ja päiväpiilojen sijainnin takia alueen vähäistäkään täydennysrakentamista ei ole mahdollista toteuttaa tavalla, jossa päiväpiilot säilyisivät. Alueen voimassa oleva asemakaava sekä 19.9.2022 päivätty kaavaehdotus kumpikin ohjaavat alueen rakennusten purkamiseen ja uuden asuinkerrostalon rakentamiseen.

Poikkeamisluvalla haetaan voimassaoloa 31.12.2030 asti.

Hakemuksen liitteenä on esitetty lepakkopöntön valmistusohje, Kaivokatu 6-8:n lepakkoselvitysaineistot sekä asemakaavaehdotus. Purettavat rakennukset, joita poikkeamislupahakemus koskee, on esitetty hakemuksessa ja liitteissä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN PÄÄTÖS

Hämeen ELY-keskus myöntää Riihimäen kaupungille luvan poiketa lepakoiden luonnonsuojelulain 78 §:n (Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu) 2 momentin mukaisista suojelusäännöksistä seuraavin ehdoin:

1. Tämä päätös on voimassa 31.12.2030 asti.
2. Purkutyöt on tehtävä lepakoiden lisääntymis- ja aktiivisuusajan ulkopuolella aikavälillä 1.11.-15.4., lepakoiden poistuttua varmuudella talvehtimisaikoihinsa. Purkutyötä voidaan jatkaa edellä mainitun aikavälin ulkopuolella vain, jos purettava rakennus on jo purettu siihen tilaan, ettei se voi tarjota lisääntymisaikaa tai päiväpiiloa lepakaille.
3. Työt on pyrittävä aloittamaan mahdollisimman pian luvan saamisen jälkeen, ettei lepakoiden esiintymistilanne ehdi olennaisesti muuttua lepakoinventointeihin verrattuna.
4. Rakennusten purun yhteydessä on hakemuksessa esitetyn mukaisesti asennettava puihin tai muihin sopiviin paikkoihin 5-7 kappaletta toimiviksi todettuja kaupallisia päiväpiiloja eli lepakkopönttöjä helpottamaan horroksesta heräävien lepakoiden levähdyspaikan etsimistä. Pöntöt on sijoitettava hakemuksessa esitetystä asemakaavamuutoksen alueelle sekä läheiselle kaupungin puistoalueelle Koivistonmäelle. Pöntöt tulee asentaa Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (SLTY) ohjeiden ja hakemuksen mukaisen suunnitelman mukaan kaupungin toimesta ja ennen rakennusten purkamista, mieluiten keväällä ennen kesäkuuta. Pönttöjen pysyvyydestä tulee varmistua riittävällä tavalla, esimerkiksi kaavamääräyksillä ja tontinluovutusehdoilla.

30.12.2025

5. Purkutöiden aloittamisesta ja valmistumisesta on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimivaltainen viranomainen on 31.12.2025 saakka Hämeen ELY-keskus (kirjaamo.hame@ely-keskus.fi) ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto (kirjaamo@lvv.fi). Viestissä tulee mainita asian diaarinumero HAMELY/949/2025.
6. Tämä lupa tulee pitää mukana luvan mukaisia toimenpiteitä suoritettaessa (esimerkiksi puhelimessa), ja esittää pyydettyä.

Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

ELY-keskus suosittaa myös kaavamääräykseen tarkennusta lepakon pöntöistä.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Kaikki Suomessa tavattavat lepakot ovat luonnonsuojelulain 69 § nojalla rauhoitettuja, ja luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteessä IV(a) mainittuja lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin nojalla kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n 3 momentin nojalla ELY-keskus voi myöntää tiukkaa suojelua edellyttävien eliölajien osalta poikkeamisen em. säännöksistä. Poikkeamisen edellytyksenä on 1 momentissa säädetyn lisäksi, ettei sille ole muuta tyydyttävää ratkaisua, ja että poikkeus on tarpeen 1) luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelemiseksi tai luontotyyppien säilyttämiseksi; 2) erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi, jotka koskevat viljelmiä, karjankasvatusta, metsiä, kalataloutta tai vesistöjä taikka muuta omaisuutta; 3) kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta koskevista taikka muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; 4) näiden eliölajien tutkimus- ja koulutus-, uudelleensijoittamis- tai uudelleenistuttamistarkoituksessa taikka näiden tarkoitusten kannalta tarvittavien lisääntymistoimenpiteiden vuoksi, mukaan lukien kasvien keinotekoinen lisääminen.

Selvitysten perusteella Kaivokatu 6-8:n purettavat rakennuksen ovat toimineet lepakoiden päiväpiloina, ja kyseessä näin ollen on lain tarkoittama lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikka.

Suotuisa suojelutaso

Selvitysten perusteella rakennukset eivät ole seudun lepakopopulaatiolle erityisen merkittäviä päiväpilopaikkoja, eivätkä vaikuta olleen lepakoiden aktiivisessa käytössä. Vähäisten papanalöydösten perusteella on todennäköistä, että päiväpiiloja ovat käyttäneet vain muutamat lepakokyksilöt. ELY-keskus yhtyy hakijan arvioon siitä, että ottaen huomioon myös lieventävät toimenpiteet (pöntötys), rakennusten purkamisen haitallinen vaikutus lepakoiden elinympäristöön on vähäinen.

30.12.2025

Asemakaavaehdotuksessa Kaivokatu 6-8 tontille on osoitettu noin 590 m² laajuinen osa-alue, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy. Kyseiselle osa-alueelle on tarkoitus sijoittaa lieventämis-toimenpiteenä pönttöjä lepakoiden päiväpiiloiksi. Lisäksi lepakkopöntöille löytyy sopiva puustoinen puisto Koivistonmäeltä, noin 160 m länteen Kaivokatu 6-8:sta. Rakennusten purkaminen tapahtuu lepakoiden lisääntymisajan ja poikasten kehitysvaiheen ulkopuolella syksyllä, talvella tai alkukeväällä.

Kaivokatu 6-8:n aluetta ei ole myöskään määritelty lepakkoalueeksi missään Riihimäen aiemmassa yleisluontoisessa lepakkoselvityksessä. ELY-keskuksen arvion mukaan rakennusten purkaminen ei heikennä lepakoiden suotuisaa suojelutasoa paikallisesti, alueellisesti eikä valtakunnallisesti.

Poikkeamisen tarpeellisuus

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan rakennusten purkaminen sekä poikkeaminen lepakoiden rauhoitussäännöksistä on tarpeen Kaivokatu 6-8 asemakaavan muutoksen ja täydennysrakentamisen toteuttamiseksi.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Saatujen selvitysten perusteella ELY-keskus pitää ilmeisenä, että Kaivokatu 6-8 alueen täydennysrakentaminen ei ole mahdollinen tavalla, että lepakoiden päiväpiiloina toimineet rakennukset säilyisivät. Alueen täydennysrakentamiselle ja Kaivokatu 6-8:n asemakaavamuutoksen toteuttamiselle ei näin ollen ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin hakemuksen kohteena olevien rakennusten purkaminen. Riihimäen kaupungin tavoitteena on kehittää kaupungin keskusta-alueutta yhdyskuntarakennetta tiivistämällä, ja ELY-keskuksen näkemyksen mukaan poikkeamiselle on olemassa yleisen edun kannalta pakottava syy, ja poikkeamisesta on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan hyötyä myös ympäristölle.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Luvanmukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 83 §, 121 §

Luonnonsuojeluasetus 1066/2023, liite 7

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

KÄSITTELYMAKSU

316 €

Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen 794/2024 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 mukaisesti.

30.12.2025

MUUTOKSENHAKU Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt johtava asiantuntija Riitta Ryömä ja ratkaissut yksikön päällikkö Elina Mäkäläinen. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tiedoksianto

Päätös ja tiedoksianto siitä julkaistaan toimivaltaisen viranomaisen verkkosivuilla (31.12.2025 saakka Hämeen ELY-keskus, 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto).

Päätös Luvan saajalle sähköpostilla

Tiedoksi
sähköpostitse:
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Ympäristöministeriö

LIITTEET valitusosoitus
oikaisuvaatimusohje (vain hakijalle)

Tämä asiakirja HAMELY/949/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/949/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ryömä Riitta 30.12.2025 12:08

Ratkaisija Mäkäläinen Elina 30.12.2025 11:53